Ұлттық ұлан - ел айбыны

БҮРКІТ

№ 5 (95)
2023 жыл

Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының журналы
Журнал Национальной гвардии Республики Казахстан

БҰЛ САНДА:

4 БАСТЫ ҰСТАНЫМ: ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП

7 СОСТОЯЛОСЬ ЗАСЕДАНИЕ ВОЕННОГО СОВЕТА

9 СБОРЫ ПРОШЛИ В НОВОМ ФОРМАТЕ

17 СТОЛИЧНЫЙ РАЗМАХ
Командир бригады о службе, о людях, о себе

30 ҚЫРАН БОЛМЫСТЫ ҚҰРМАНҒАЛИ

32 ВЕРЕН СВОЕЙ ПРОФЕСИИ

5 (95) 2023 жыл

Алғашқы нөмірі 2005 жылы жарық көрді.
Журнал екі айда бір рет шығады.

“Ұлттық ұлан жаршысы” оқу-әдістемелік жинағы – журналдың қосымшасы болып табылады.

МЕНШІК ИЕСІ:
Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының Бас қолбасшылығы.

Бас редактор:
Ерболат Сұлтанов

Редакция алқасы:
Үмбетов Қ.Ж., Тоқышев Қ.Ж.,
Крамар А.А., Сұлтанов Е.М.,
Қожахметов Қ.Ә., Сиырбаев А.М.,
Сейітов Д.Б., Қайыркенов Р. Р.

Көркемдік дизайн және беттеу:
Дәуренбеков Р.М.

Фототілші:
Парпура М.А.

Материалдарды көшіріп басқан кезде журналға сілтеме көрсетілуі тиіс.
Редакция жариялануға жолданған материалдарды қысқартуға, автор көзқарасын сақтай отырып, әдеби-көркем тұрғыдан өңдеуге құқылы. Қолжазбалар таратылмайды және қайтарылмайды. Фактілердің растығына және кейіпкерлердің аты-жөндерінің дұрыстығына, құпиялардың сақталуына – мақала авторы, баспа өнімінің сапасына – баспахана жауапты. Оқырмандармен байланыс тек журнал беттері арқылы жүргізіледі.

Басылымға Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің 23.01.2015 жылғы № 15076-Ж бұқаралық-ақпарат құралдары есебіне алу туралы куәлігі берілді.

Редакция мекен-жайы: 010000
Астана қ., Жангелдин к., 2
тел.: 8 (7172) 39-18-16, 72-40-30

«МЕДИАТУР» қоғамдық бірлестігі баспаханасында басылды. Астана қ., А. Иманова көшесі, 19

Теруге 10.10.2023 ж. берілді.
Баспаға 15.11.2023 ж. жіберілді.
Қағаз форматы – А4

Таралымы 1500 дана
Тапсырыс № 005

Мазмұны

4 Басты ұстаным: заң және тәртіп
«Қалқан-ақпарат»

5 В МВД подвели итоги работы за 9 месяцев
Пресс-служба Национальной гвардии РК

6 Встреча с почетными деятелями
«Қалқан-ақпарат»

7 Состоялось заседание Военного совета
Пресс-служба Национальной гвардии РК

9 Сборы прошли в новом формате
Ерболат СУЛТАНОВ

13 Үздік БТР экипажы - 2023: жеңімпаздар анықталды
Жанболат КЕНЖЕҒҰЛ

17 Столичный размах. Командир бригады о службе, о людях, о себе
Алтай СИЫРБАЕВ

25 Медицина маманы – адамзаттың асылы
Құралай ЖҰМАҚЫЗЫ

29 Тапсырма орындалды - жүк жеткізілді!
ҚР Ұлттық ұланының баспасөз қызметі

30 Қыран болмысты Құрманғали
Дарын СЕЙІТОВ

32 Верен своей профессии
Олжас АДИЛЬБЕК

34 Арманы орындалған азамат
Ертуған ӘУБӘКІР

37 «Сөйле, домбырам серігім!»
Рүстем МҰХАМЕТ-РАҚЫМ

БАСТЫ ҰСТАНЫМ: ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП

Мемлекет басшысына Қазақстандағы криминогендік жағдай туралы баяндалды. Ержан Сәденовтің айтуынша, елімізде жасалатын қылмыстар санының төмендеу динамикасы сақталып отыр. Кісі өлтіру 20 пайызға, ұрлық 28 пайызға, қарақшылық 32 пайызға азайған. Тонау, бұзақылық, мал ұрлығы, денсаулыққа ауыр зиян келтіру фактілері, сондай-ақ басқа да қылмыс түрлері төмендеген.

Қасым-Жомарт Тоқаевқа құқықбұзушылыққа мүлде төзбеушілік қағидатын қалыптастыру, заңға қайшы әрекеттер мен қылмыс жасағаны үшін жазаның бұлтартпастығын іске асыру, жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету жұмыстары туралы мәлімет берілді.

Бүгінде 8 миллион 500 мың заңға қайшы әрекет анықталған. Бұл өткен жылмен салыстырғанда 1 миллионға көп. Жасалған құқықбұзушылықтар үшін 90 миллиард теңге көлемінде әкімшілік айыппұл салынды, 71 миллиард теңге өндіріп алынды.

Сонымен қатар Президентке ішкі істер органдарының жұмысын жетілдіру, соның ішінде ІІО қызметкерлерін аттестациядан өткізіп, ведомствоны лайықсыз мамандардан тазарту шаралары туралы баяндалды.

Кездесу соңында Қасым-Жомарт Тоқаев «Заң және тәртіп» қағидатын қамтамасыз ету жөнінде бірқатар нақты тапсырма берді.

Мемлекет басшысы қоғамда әділдік пен тәртіп орнату үшін құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне үлкен жауапкершілік жүктелгенін айтты.

– Президентке белгіленген кезең бойынша жедел жағдай туралы баяндалды. Қылмысты тіркеу 14 пайызға төмендеді. Абсолютті цифрларда ол шамамен 16 мың қылмыс. Бұл өткен жылмен салыстырғанда аз тіркеу болып есептеледі. Сондай-ақ, адам өлтіру дерегі 20 пайызға, ұрлық 28 пайызға төмендеген. Тонау және мал ұрлығы іспетті қылмыстар азайды. Қабылданған шаралардың нәтижесінде қоғамдық орындарда, көшеде, отбасылық-тұрмыстық қылмыс азайды. Қылмыс ашылуы жақсарды. 90 миллиард теңгеге жуық әкімшілікке айыппұл салынды. Ішкі істер органдарын жетілдіру бойынша Президентке баяндадым. Біз бұл жерде жеке құрамды нақты аттестациялау өткіземіз. Ішкі істер органдарында өз ісіне адал, кәсіби мамандар, патриоттар қызмет етулері керек. Президент кездесу барысында заң және тәртіп принциптері бойынша нақты тапсырмалар берді, – деді өз сұхбатында полиция генерал-лейтенанты ҚР Ішкі істер министрі Ержан Сәденов.

«Қалқан-ақпарат»

В МВД ПОДВЕЛИ ИТОГИ РАБОТЫ ЗА 9 МЕСЯЦЕВ

В МВД прошло заседание Коллегии, в котором приняли участие начальники служб центрального аппарата и территориальных подразделений полиции, руководители ведомственных учебных заведений и командиры региональных командований Национальной гвардии, передает корреспондент сайта Polisia.kz. В ходе заседания озвучены итоги оперативно-служебной деятельности органов внутренних дел за девять месяцев текущего года. В целом отмечается снижение уголовных правонарушений, совершенных в общественных местах, в том числе на улицах. Сократилось количество грабежей, разбойных нападений и хулиганств. Улучшена раскрываемость корыстно-насильственных преступлений. Отдельно рассмотрена работа по противодействию детской преступности.

Ержан Саденов акцентировал внимание на усиление контроля за безопасностью в школах. Он поручил руководителям территориальных подразделений охватить учебные заведения камерами видеонаблюдения и тревожными кнопками, вывести их в ЦОУ и не оставлять “слепых зон”, полностью пересмотреть и усовершенствовать работу инспекторов по делам несовершеннолетних, задействовать в работу по обеспечению и защите прав детей оперуполномоченных, участковых инспекторов и патрульную службу, проводить комплекс мероприятий, направленных на повышение эффективности профилактики правонарушений и преступлений среди несовершеннолетних. Еще одним из актуальных вопросов, рассмотренных на коллегии, стало обеспечение дорожной безопасности. В этом году в результате принятых мер снизилось количество ДТП на 4%, погибших – на 2%. В то же время министр обратил пристальное внимание на вопрос обеспечения безопасности водителей электросамокатов и мопедов. Стоит отметить, что с 1 сентября за нарушения правил дорожного движения привлечены к ответственности 2079 самокатчиков и 4838 водителей мопедов. Одним из ключевых направлений работы ведомства названа борьба с наркопреступностью. С начала года по этой линии полицейскими проведено 7 тысяч профилактических мероприятий. На территории страны заблокировано 2700 наркосайтов. Выявлено 343 факта сбыта наркотических веществ с использованием электронных информационных ресурсов. Ержан Саденов назвал приоритетным расширение систем видеонаблюдения. Благодаря камерам в этом году раскрыто около 8 тысяч преступлений и пресечено более 400 тысяч административных правонарушений. Под занавес заседания главный полицейский страны поручил начальникам департаментов усилить контроль за соблюдением законности и дисциплины среди личного состава, совершенствовать кадровую политику и на местах активизировать профилактическую работу.

Пресс-служба Национальной гвардии РК

ВСТРЕЧА С ПОЧЕТНЫМИ ДЕЯТЕЛЯМИ

В МВД прошла встреча с почетными деятелями ведомства, которые в разные годы несли службу в органах внутренних дел, посвятив жизнь важному и ответственному делу – охране прав и законных интересов граждан, общественного порядка, безопасности и борьбе с преступностью.

Цель мероприятия – дань уважения старшему поколению, обмен опытом, обсуждение вопросов, касающихся деятельности полиции. И самое главное – создание Совета наставников. – Проявленные вами на заре независимости профессионализм и наступательность в борьбе с преступностью заложили прочный фундамент защиты конституционных прав и свобод граждан. Бесценны для действующих сотрудников и будущих руководителей ваши советы по совершенствованию работы и повышению профессионального мастерства. Такие встречи, с вашего позволения, мы планируем ввести в традицию, – отметил министр внутренних дел Ержан Саденов.

Гостей проинформировали о криминогенной ситуации в стране, продемонстрировали им цифровые решения, которые используются в повседневной работе полицейских. Это сплошное видеонаблюдение, новые видеожетоны, тревожные кнопки, мобильное приложение “102” и система “Қорғау”, которая помогает выявлять нарушителей ПДД. Заслуженным работникам органов внутренних дел была презентована проводимая оптимизация внутренних кадровых процессов, военная и специальная техника Национальной гвардии. Богатый жизненный опыт и более широкие знания старшего поколения помогут молодым офицерам расширять свой кругозор, осознать значимость работы и уважения к окружающим.

– Бессонные ночи, тяжелейшая служба… Кто ошибается, надо понимать и помогать ему, карать подлецов и разгильдяев, избавляться от них. Мы готовы вам помогать просто даже своим присутствием здесь, – сказал Халық қаһарманы Каирбек Сулейменов.

«Қалқан-ақпарат»

СОСТОЯЛОСЬ ЗАСЕДАНИЕ ВОЕННОГО СОВЕТА

В Астане под председательством заместителя Министра внутренних дел – Главнокомандующего Национальной гвардией генерал-лейтенанта Еркина Ботаканова состоялся Военный Совет, где были подведены итоги служебно-боевой деятельности войск за 9 месяцев текущего года и определены задачи на предстоящий период. В заседании Военного совета приняли участие командующие региональных командований, командиры воинских частей и их заместители, начальники управлений, самостоятельных отделов Главного командования, а также по средством прямой видеосвязи участие приняли командиры всех воинских частей Национальной гвардии.

Открывая мероприятие, Главнокомандующий войсками акцентировал внимание участников на проводимой в Национальной гвардии масштабной работе по выполнению поручений Главы государства Касым-Жомарта Токаева, отраженных в Указе «Об утверждении Плана обороны Республики Казахстан».

На Военном совете с основным докладом «О боевой (мобилизационной) готовноти, результатах выполнения боевых задач и задачах на предстоящий период» выступил начальник Главного штаба генерал-майор Кайрат Актанов.

В свою очередь заместитель Главнокомандующего по воспитательной и социально-правовой работе генерал-майор Кайрат Умбетов проинформировал участников заседания о состоянии воинской дисциплины, законности и право-

порядка в Национальной гвардии за прошедший период, где отметил важную роль военной полиции войск в профилактике правонарушений в воинской среде.

Затем слово было предоставлено заместителю Главнокомандующего по тылу генерал-майору Жандосу Омаркулову, который довел результаты подготовки объектов военных городков к отопительному сезону. Далее с проблемными вопросами выступили командующие региональных командований.

Подводя итоги Военного совета, Главнокомандующий войсками определил ключевые направления работы руководителей всех уровней, приоритетными из которых являются поддержание высокой боеготовности и боеспособности воинских подразделений, строгое соблюдении воинской дисциплины и правопорядка в войсках.

– Важным направлением работы командиров и начальников остается постоянное усовершенствование системы подготовки профессиональных кадров – их качественный отбор, повышение уровня взаимодействия с личным составом. Улучшение условий службы для военнослужащих по контракту и по призыву, обеспечение их всем необходимым должна стать нашим приоритетом. Немаловажным вопросом остается освоение бюджетных средств, а также строительство новых военных городков и казарм, – сказал Главком.

– В целом, результаты проделанной работы за текущий период – положительные. Все задачи боевой службы выполнены в полном объеме. Были внесены серьезные изменения в тыловое обеспечение, вооружение и технику, что является позитивным шагом в развитии мастерства и профессионализма наших военнослужащих. Уверен, что каждый из вас в дальнейшем с большой ответственностью, подойдет к выполнению возложенных задач, – резюмировал генерал-лейтенант Еркин Ботаканов.

Пресс-служба
Национальной гвардии РК

СБОРЫ ПРОШЛИ В НОВОМ ФОРМАТЕ

В Усть-Каменогорске на базе Антикризисного учебного центра воинской части 3477 прошел пятидневный сбор по практической подготовке с командирами линейных батальонов, согласно утвержденному Плану основных мероприятий Главного командования Национальной гвардии Республики Казахстан на 2023 год. Всего в совершенствовании профессионального уровня приняли участие более пятидесяти офицеров со всех региональных командований.

Главными целями проведения сборов явились повышение уровня профессионально-должностной и методической подготовки офицеров батальонного звена, а также достижение единого понимания требований правовых актов министерства внутренних дел и Национальной гвардии, регламентирующих руководство повседневной деятельностью и организации боевой подготовки.

По словам руководителя сбора, заместителя Главнокомандующего Национальной гвардией генерал-майора Бауржана Абжанова, задачами сборов были выработка единого подхода по повышению профессионального уровня должностных лиц, обмен передовым опытом, проверка огневой, физической и методической подготовленности командиров.

– Данные практические занятия – важный этап в плане подготовки батальонного звена. Благодаря таким занятиям, офицеры совершенствуют профессиональную подготовку для умелого и уверенного выполнения своих функциональных обязанностей. Как сказал наш Верховный Главнокомандующий Касым-Жомарт Токаев на учениях «Батыл Тойтарыс-2023»: «Наша армия должна быть высокопрофессиональной, мобильной и готовой к выполнению самых сложных боевых задач». Поэтому, чтобы выполнить возложенные на нас задачи, каждому нашему офицеру необходимо освоить свою работу на профессиональном уровне. Поэтому по поручению Верховного Главнокомандующего, министра вну-

тренних дел и Главнокомандующего Национальной гвардией в новом формате мы усиливаем боевую подготовку личного состава и командиров батальонов Национальной гвардии, – подчеркнул генерал-майор Бауржан Абжанов.

Согласно расписания занятий в программе проведения сборов, в течение нескольких дней у офицеров батальонного звена принимали зачеты по знанию руководящих документов и директив, определяющих основные приоритеты служебно-боевой деятельности войск, функциональных обязанностей, общевоинских уставов, включая практические навыки по огневой, физической, военно-инженерной подготовке, РХБЗ и технической подготовки, знаний тактико-технических характеристик вооружения и военной техники, специальных средств связи.

Основная часть занятий в первый день сбора проходила в Антикризисном учебном центре. Там офицеры сдавали зачеты по физической, государственно-правовой подготовке, а также по руководящим документам и общевойскового устава. Затем с командирами были проведены показные занятия на темы: «Методика подготовки и проведения ротных тактических учений. Особенности подготовки тактических учений с боевой стрельбой» и «Методика подготовки и проведения комплексных занятий с использованием тренажеров и стрелкового тира двухстороннего боя с лазерными имитаторами стрельбы и поражения».

Во второй день уже в полигоне Антикризисного учебного центра комбаты показали своё мастерство по стрельбе из различных положений и видов оружия, состоящих на вооружении Национальной гвардии: пистолетов, автоматов, снайперских винтовок, гранатометов и крупнокалиберных пулеметов по неподвижным, появляющимся и движущимся мишеням днем. А также в метании боевых гранат. Кроме того, офицеры соревновались в спортивной стрельбе из АК и ПМ.

К слову, целью подобных занятий является закрепление знаний и навыков, чтобы в дальнейшем командиры проводили подобные

занятия с подчиненным личным составом. Далее для командиров батальонного звена были представлены показные занятия на темы: «Методика организации и проведения полевого выхода батальона» и «Устройство, оборудование и маскировка окопов, сооружений для ведения огня и укрытий (полевых сооружений из подручных материалов и табельных средств) для личного состава и техники». Офицеры поближе познакомились с правилами разбивки полевого лагеря и увидели современные модели укрепления. Далее наглядно было продемонстрировано служебное применение войсковых нарядов и подразделений Национальной гвардии в условиях введения чрезвычайного положения.

Также с участниками были проведены теоретические и практические занятия по тактике служебно-боевого применения, государственно-правовой, методической подготовке и военной топографии.

– Мы производили стрельбу из различных видов оружия, состоящих на вооружении Национальной гвардии. Отрадно сказать, что в этом году сборы проходят в новом очень насыщенном формате, теоретические и практические занятия сопровождаются контрольными, показными и инструкторскими занятиями. В ходе сборов мы приобрели новые знания, закрепили практические навыки, также получили возможность обменяться опытом с другими командирами батальонов по вопросам управления личным составом. Все это поможет нам в дальнейшей службе, – отметил командир 1 батальона оперативного назначения воинской части 6655 капитан Сейитжан Калбай.

Третий день сборов проводился в полевых условиях по тактической стрелковой подготовке. Командиры, прибывшие в Учебный центр войсковой части 27943 Министерства обороны РК, получили дополнительный опыт по ведению стрельбы из различных видов вооружения.

– Нами было выполнено упражнение учебных стрельб № 1 из БТР-80. Уничтожали указанные цели из крупнокалиберного пулемета Владимирова для танка, установленного на бронетранспортере, и сбивали их из танкового пулемета Калашникова. Также на учебно-методическом сборе применяли вооруже-

ние, стоящее на вооружении войск. Всё это лучше освоить любому командиру батальона. Это одна из главных целей сбора, – отметил командир 2 батальона оперативного назначения войсковой части 6506 капитан Толебек Багдаулет.

Командиры батальонов сдавали также испытания по стрельбе из других видов бронированной техники, РПГ-7В, АГС-17, уничтожению целей с применением СПГ-9. А также демонстрировали вождение военной техникой.

– На данный момент мы используем не только вооружение, состоящее на вооружении Национальной гвардии, но и используемое военнослужащими Министерством обороны. С помощью сегодняшнего сбора мы изучим обновленные варианты боевой подготовки, тактические приемы и научим всему этому подчиненный личный состав, – сказал командир батальона оперативного назначения войсковой части 5546 капитан Алишер Бекжигит.

Также был организован Круглый стол на тему: «Организация боевой подготовки в соответствии с новыми программами обучения». Были затронуты вопросы по теме, высказаны различные предложения. На совещании были заслушаны мнения командиров батальонов об эффективности внедрения новых программ обучения. После этого заместитель Главнокомандующего Национальной гвардией генерал-майор Бауржан Абжанов провел групповое занятие на тему: «Современные перспективы развития военной подготовки на современном этапе». А в ходе методической подготовки командиры приняли участие в практическом занятии на тему: «Новые методы и формы подготовки войсковых нарядов» и выполнили требуемые нормативы.

– В целях повышения своего профессионального уровня мы совершенствуем навыки стрельбы из тех видов оружия, которые имеются у войск правопорядка. Командиры батальонов владеют всеми видами оружия и вооружения, совершенствуют свои навыки на практических занятиях, – сказал командир 4 оперативного батальона воинской части 5571 майор Толеби Берикбаев.

Между занятиями командиры батальонов прошли практико-психологическое тестирование на приборе психологической и психофизиологической диагностики.

По итогам сбора лучших офицеров наградили грамотами и ценными подарками от имени Заместителя Министра внутренних дел РК – Главнокомандующего Национальной гвардией генерал-лейтенанта Еркина Ботаканова.

Таким образом, каждый офицер получил оценку профессиональной подготовки, выполнив контрольные задания по обучению и воспитанию подчиненных, а также командиры сдали зачеты по руководящим документам, по огневой и физической подготовке.

Полковник
Ерболат СУЛТАНОВ

ҮЗДІК БТР ЭКИПАЖЫ-2023: ЖЕҢІМПАЗДАР АНЫҚТАЛДЫ

19 қыркүйек күні Ақтөбе қаласында Ұлттық ұланның өңірлік қолбасшылықтар қолбасшыларының орынбасарлары мен әскери бөлім командирлері бастап, Ұлттық ұлан Академиясының техника және қару-жарақ жөніндегі бастығы қостаған оқу-әдістемелік жиын басталды. Олардың арасында өзге де өңірлік қолбасшылықтардың және тікелей бағынысты әскери бөлімдердің қару-жарақ қызметі бойынша басшылары да бар. Жиын барысында Ұлттық ұланның «Үздік жүргізуші» және «Үздік БТР экипажы» байқау-конкурсының жеңімпаздары анықталды.

Басқосу «Батыс» өңірлік қолбасшылығының 6655 әскери бөлімінде Ұлттық ұлан Бас қолбасшылығының 2023 жылға арналған негізгі іс-шаралар жоспарына сәйкес өткізілді. Мұндағы басты мақсат – техникалық қызмет офицерлерінің кәсіби даярлығын арттыру, сондай-ақ әскери техника жүргізушілері мен БТР экипаждарының теориялық білімі мен практикалық дағдыларын тексеру.

Жиынның салтанатты ашылуына Ұлттық ұлан Бас қолбасшысының техника және қару-жарақ жөніндегі орынбасары генерал-майор Константин Воронкин, «Батыс» өңірлік қолбасшылығы қолбасшысының техника және қару-жарақ жөніндегі орынбасары полковник Виктор Мухатаев, 6655 әскери бөлімінің командирі полковник Мирас Турдалин қатысты.

Осыдан кейін Ұлттық ұлан бойынша техникалық қызметтің атқарған жұмыстарына қорытынды жасалды. Жаңа мақсаттар бекітілді.

Сонымен қатар 6655 әскери бөлімінің оқу орталығында Ұлттық ұланның «Үздік жүргізуші» және «Үздік БТР экипажы» конкурсының бастапқы кезеңдері өткізілді.

Конкурс қатысушылары бронетранспортердің жабдықтары, техникалық қызмет көрсету тәртібі және ақауларды жою туралы білімдерін сынады. Сондай-ақ олардың жол қозғалысы ережелері бойынша білімдері тексерілді. Бұдан бөлек қарудың материалдық бөлігі және тактикалық-техникалық сипаттамалары бойынша білімдерін тәжірибе түрінде байқатты. Әскери қызметкерлердің алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша қабілеттері де сыналды. Тіпті олардың жол қозғалысын реттеуге арналған

жалауды қолдану дағдылары тексеріліп, БТР жүргізушілері мен экипаждарының техникалық дайындық нормаларын сақтаудағы қабілеттері бақылауға алынды.

– Біз бүгін бірнеше нормативтер бойынша сынақ тапсырдық. Барлық қатысушылар әзірге қатар келе жатыр. Жалпы қорытынды оқу-әдістемелік жиынның соңында шығарылады. Біз «Шығыс» өңірлік қолбасшылығының намысын қорғап келіп отырмыз. Сондықтан барымызды салуға тырысамыз. Ал «Батыс» өңірлік қолбасшылығына еліміздің әр аймағынан келген қатысушылардың атынан алғысымды білдіремін, – деді 3514 әскери бөлімінің дәлдеуші маманы кіші сержант Ердос Мамырбеков.

Офицерлер мергендік танытты

Жиынның екінші күні Қорғаныс министрлігінің 30238 әскери бөліміне қарасты «Алға» полигонында өтті. Ату дайындығы бойынша ұйымдастырылған тәжірибелік сабақтар барысында офицерлер ПП Витязь пистолет-пулемётінен оқ ату бойынша жаттығуларды орындады.

Бұдан соң жауынгерлік көліктердің ішіне жайғасып, саңылауларынан АК-74 қаруын қолдану арқылы нысаналарға оқ жаудырды. Сонымен қатар Никитин-Соколов-Волков (НСВ – 12,7) аталатын ірі колибрлі пулеметтің көмегімен белгіленген нысанды жойды. Содан кейін БТР-80 қаруынан тік тұрған және қозғалатын нысаналарды көздеді.

- «Батыс» өңірлік қолбасшылығында Ұлттық ұлан Бас қолбасшылығының тапсырмасы бойынша өңірлік қолбасшылықтардың және тікелей бағынысты әскери бөлімдердің техника және қару-жарақ жөніндегі орынбасарларымен бірге оқу-әдістемелік жиын мұқият ұйымдастырылған. «Алға» оқу-жаттығу алаңында күнделікті қолданып жүрген қару-жарақтарымыздан бастап, ірі колибрлі қару түрлерінен оқ атып, шеберліктерімізді шыңдадық. Әрбір офицер осындай жиындарда шеберлігі мен біліктілігін арттыруға тиіс деп ойлаймын. Бұл жерде жиған тәжірибемізді өзімізге бағынысты жеке құрамға үйретеміз, - деді 3656 әскери бөлімінің техника және қару-жарақ жөніндегі орынбасары подполковник Нұрсейіт Қамбар.

Сонымен қатар, 30238 әскери бөлімінің офицерлері жиын қатысушыларына 152 мм Д-20 зеңбірек-гаубицасынан, МТ-ЛБ және СПГ-9 қаруларынан оқ атуға дайындық барысын және оны жүзеге асыру тәртібін көрсетті. Ал Ұлттық ұланға қарасты 6655 әскери бөлімінің құрамындағы зениттік-артилериялық дивизионның минометтік батареясы №1а атыс тапсырмаларын асқан шеберлікпен орындап берді. Бұдан бөлек, жиынға қатысушылар бір нүктеде орналасқан ЗУ-23-тен жердегі нысананы құлату жаттығуларын

орындады. Сондай-ақ аталған қару түрлерінен Ұлттық ұлан Бас қолбасшысының техника және қару-жарақ жөніндегі орынбасары генерал-майор Константин Воронкин де ату жаттығуларын орындап, шеберлігін байқатты.

- Оқу-әдістемелік жиынның мақсаты – осыған дейін атқарылған жұмыстарды қорытындылау, тәжірибе алмасу және сала бойынша әскери қызметшілердің біліктілігін арттыру. Осы ретте басқосудың бірінші күні жыл басынан бері атқарылған жұмыстар бойынша есеп берілді. Жұмыстарды жетілдіруге қатысты жаңа ұсыныстар айтылды. Сондай-ақ техникалық қамтамасыз ету мәселелері талқыланды. Мұнымен тоқталмай, ату жаттығулары бойынша тәжірибелік сабақтарға қатысып жатырмыз. Барлығы жоғары деңгейде, әрі пайдалы өтуде, - деді «Орталық» өңірлік қолбасшылығы қолбасшысының техника және қару-жарақ жөніндегі орынбасары полковник Владимир Березовиков.

Байқау-сайысына қатысушы үміткерлер де автоматтан, пистолеттен және БТР-ден оқ ату жаттығуларын орындап, мергендіктерін танытып, конкурстың 6 кезеңін тәмамдады.

Шешуші кезең

21 қыркүйек күні «Батыс» өңірлік қолбасшылығының 6655 әскери бөліміне қарасты автодромда Ұлттық ұланның үздік БТР экипажы мен ең тәжірибелі көлік жүргізушісі анықталды.

Құқықтық тәртіп әскерінің барлық өңірлік қолбасшылықтарынан және тікелей бағынысты әскери бөлімдерден іріктелген командалар үздік атану үшін барын салды.

Жоспар бойынша маршрут барысында экипаж алдынан бірінші үлкен туннель кезігеді. Одан соң эстакадаға көтерілу бойынша сынақ күтеді. Бұдан кейін тік көтерілу барысында кілт тоқтап, кері шегінбестен ілгері жүріп, төмендегі жолға қайта түсуі шарт. Бұл – БТР-80 әскери техникасының жүргізушілері үшін орындауда қиындық тудыратын кедергілердің бірі. Осы кедергілерден сәтті өткен экипажды келесі ретте биік еңіс күтіп тұр. Бесінші кедергі кезінде жүргізушілер сегіз саны тәріздес салынған жолдың бұрылыстарынан радиустан айнымай жүріп өтеді. Ал алтыншы нүктеде автокөліктің жолын бөгейтін нысандар болады. Ауыр жүк көлігін басқарған жүргізушілер кедергілер арасынан тоқтамай өтуге тиіс. Келесі кезекте машиналар тағы бір шеңберді бойлай өтеді. Сол аралықта олар жылдам, әрі кемшіліксіз маневр жасайды. Сайыстың сегізінші элементі – сай. Бұл жерден, әсіресе, БТР экипажы қателіксіз өтуге тырысады. Осыдан соң экипаж мүшелері Қазақстан Республикасының жол қозғалысы ережелерінің 15.2 (Теміржол өткелінен өту тәртібі) тармағына қатысты ескертуді еске алуы тиіс. Соңында механиктер теміржол платформасына бронетранспортерді тиеу барысында өз біліктілігін байқатады. Егер осы секілді кедергілерден өту кезінде қандай да бір қателік байқалса, тәуелсіз бақылаушылар қатысушылардың жиған ұпайларынан бір баллдан шегеріп отыруға мәжбүр. Кей жағдайда қатысушы бұл этапты мезгілінен бұрын аяқтауы да ықтимал. Тағы бір айта кететін жайт, жоғарыда аталған кедергілердің бастапқылары ғана БТР экипажы мен жүк көліктерінің жүргізушілеріне ортақ. Өйткені, әр әскери техниканың өзіне тән ерекшеліктері ескеріліп, түрлі кедергілер әр көлікке әртүрлі жасалған.

– Жыл сайын бұл байқаудың ережелері мен шарттары күрделеніп келе жатыр. Соған байланысты қа-

тысушылардың да біліктілігі арта түседі деп үміттенемін. Мұндай шешім бір жағынан бәсекені қызық ете түседі. Дәл осы байқауға үшінші жыл қатарынан қатысып отырмын. Біз 2021 жылы Ұлттық ұланның үздік БТР экипажы атанған едік. Бүгінгі жарысқа Қазақстанның түкпір-түкпірінен келген әріптестеріміздің дайындығына қарамастан, екі жыл бұрынғы жетістігімізді қайталауға тырысамыз. Бұл байқау мамандардың шеберлігін талап етеді. Мәселен, бастапқы кедергілерді еңсеру кезінде механик-жүргізушінің ептілігі маңызды рөл ойнайды. Бұл ретте экипаж командирі де өзін көрсете білуі керек. Ол маршруттың соңына дейін бағдардан айнымауға тиіс. Өйткені, қозғалыс барысында жан-жақтан нысаналар көтерілетін сәттер бар. Сондай мезетте оның қырағылығы маңызды. Ол атқышқа дер кезінде пәрмен беріп отырса, ұпай олжалауға мүмкіндік бар деген сөз. Әр іс-әрекетімізді ұқыпты жасамасақ, ұпай жоғалту да оп-оңай, – деді «Оңтүстік» өңірлік қолбасшылығының Шымкент қаласында орналасқан 6698 әскери бөлімінен келген экипаждың командирі аға сержант Ержан Тойлыбаев.

Байқаудың басты қонақтары – балалар

Ұлттық ұланның «Үздік жүргізушісі» және «Үздік БТР экипажы» байқау-конкурсының соңғы экстремалды кезеңін көру үшін «Аяла» балаларды оңалту орталығының өмірде қиын жағдайға тап болған тәрбиеленушілері шақырылды. Мұнда балалар үшін мерекелік түскі ас ұйымдастырылды.

Ұлттық ұлан Бас қолбасшысының техника және қару-жарақ жөніндегі орынбасары генерал-майор Константин Воронкин Ұлттық ұлан Бас қолбасшысы генерал-лейтенант Еркін Ботақановтың атынан балаларға оқуда қажет кеңсе құрал-жарақтарын сыйға тартты.

– Қайырымдылық акцияларын өткізу Ұлттық ұланның әскери қызметшілері үшін дәстүрге айналған. Осылайша, қазақстандық балалардың жаңа буынын рухани-адамгершілік жағынан жетілдіруге үлес қосамыз. Бүгін біз балалардың бақытты жүздерін көрдік. Ересектер

үшін бұл өте маңызды. Біз олардың әрқайсысы еліміздің лайықты азаматы болып өседі деп деп үміттенеміз, – деді генерал.

Айта кетейік, мекеме «Алға» балалар үйі мен кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталығын біріктіру арқылы құрылған. Өйткені, өңірде балалар үйіне тапсырылатын тәрбиеленушілердің саны азайып келеді. Мұнда мұғалімдер мен психологтар балаларға мамандық таңдауға көмектесіп, тәуелсіз өмір сүруге дайындайды. Бұл орталықта 3 жастан 18 жасқа дейінгі жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған сәбилер тұрады.

«Жеңіс оңайлықпен келген жоқ»

Қорытынды бойынша бірінші жалпы командалық орынды 6654 әскери бөлімінің командасы (Қаракемер), екінші орынды «Орталық» өңірлік қолбасшылығының командасы (Қарағанды қ.), үшінші орынды «Батыс» өңірлік қолбасшылығының командасы (Орал қ.) жеңіп алды.

– Бүгінгі байқауға келген командалар алдымен өздерінің әскери бөлімдерінде, сосын өңірлік қолбасшылық деңгейінде іріктеуден өткен. Сол себепті әр аймақтан жиналған мықтылар барша әскердің алдында өздерін дәлелдеуге тырысып бағуда. Бұл ретте олардың әскери машиналарды жүргізу шеберліктері ғана емес, сонымен қатар атыс даярлықтары, әскери медициналық білімдері, БТР-ден оқ ату қабілеттері, жекелеген атыс дайындықтары да сыналды. Олардың қызметі техникамен байланысты болғандықтан көлікті жөндеу, оны күтіп-баптау мен басқарудағы біліктіліктері де бақылауға алынды, - деді генерал-майор Константин Воронкин.

Ал Ұлттық ұланның үздік жүргізушісі атағын 6654 әскери бөлімінің аға маманы аға сержант Б. Ахметқалиев жеңіп алды.

– Байқауда бағым жанып, жеңімпаз атанып отырмын. Бұл мен үшін, менің әскери бөлімім үшін үлкен мәртебе. Біз бүгін жекелей сында ғана емес, топтық бәсекеде де жүлделі орынды иелендік. Жеңіс оңайлықпен келген жоқ. Бұл жолда біз үлкен дайындықтан өттік, – деді аға сержант Б. Ахметқалиев.

Іс-шара соңында Ұлттық ұлан Бас қолбасшысының техника және қару-жарақ жөніндегі орынбасары генерал – майор Константин Воронкин ҚР Ішкі істер министрінің орынбасары – Ұлттық ұлан Бас қолбасшысы генерал-лейтенант Еркін Ботақановтың атынан жеңімпаздарды кубоктармен, медальдармен, грамоталармен және бағалы сыйлықтармен марапаттады.

Қатардағы
Жанболат КЕНЖЕҒҰЛ,
Ақтөбе қаласы

СТОЛИЧНЫЙ РАЗМАХ
Командир бригады о службе, о людях, о себе

Неотъемлемой частью столичного пейзажа во время крупных событий является присутствие военнослужащих Национальной гвардии. Патрулирование улиц и микрорайонов Астаны, задержание нарушителей общественного порядка – все это входит в обязанности гвардейцев столичного гарнизона. Уже третий год командует воинской частью 5573 полковник Аян Есжанов.

От деда к внуку

- Господин полковник, с чего начался Ваш жизненный путь?

- Родился я в 1978 году, когда мои родители еще были студентами. А так как папа и мама были очень молодыми, то меня отдали на воспитание к родителям моей мамы. Вот так бабушка с дедушкой стали для меня самыми близкими людьми. Дедушкой я всегда гордился, ведь он фронтовик, дослужился до звания майор. Крайним местом его службы стал Дальний Восток. Хочу заметить, что он в советское время был политработником

- В старые времена ратный труд замполитов был в почете, верно?

- Совершенно, верно. Но я бы хотел обратить внимание на другое обстоятельство. Мой дед Оспанов Аяған Оспанович служил не в крупном городе со всеми удобствами, а, образно говоря, на краю земли. Он выполнял служебно-боевые задачи на Дальнем Востоке, на острове Сахалин, в Долинском районе, в поселке Взморье. Он был заместителем командира воинской части по политической работе в звании майор. Как я уже говорил, он прошел Великую Отечественную до Дня Победы, а призвали его в действующую армию в 1942 году. По окончании войны, поступил во Львовское военно-политическое училище, по окончании которого его распределили в танковые войска.

Я сам с дедом вместе ездил по местам его службы. Он нас воспитывал с малых лет в духе патриотизма, рассказывал и показывал на своем примере, каким должен быть настоящий офицер - защитник Отечества. Его образ всегда был и есть для меня как постоянный пример для подражания. Если вы посмотрите на мой акаунт в ватсапе, то до сих пор у меня на заставке фото, где я с дедушкой. И сейчас помню, что он с детства меня возил по местам былой славы. Были мы и в Москве, и в Минске, и в Киеве, и во многих других городах. Я сейчас уже не помню, но есть с детства фотографии, где везде встречали его друзья - ветераны.

Хорошо помню его однополчан. Их было четверо друзей. Один из них был полковником, дедушка - майор, третий друг - капитаном, четвертый - старшим лейтенантом. Когда они вели между собой дружеский разговор, то хорошо помню эту атмосферу, хотя мне было-то всего шесть годков. И вот этот старший лейтенант говорит: «А как так? Ты до полковника дошел, ты до майора дорос, ну ты - капитан, ладно. А я вот отстал, почему?». Тогда дедушка говорит: «А ты мечтал вообще? Кем ты вообще мечтал стать?». Друг говорит: «Да, я и не мечтал, хотел до пенсии дослужить и все». Тогда дедушка ответил: «Вот и ответил ты на свой вопрос. Вот в этом-то и самый главный козырь». И мне, внуку он потом говорил: «Вот этот мой друг мечтал стать полковником - он дошел, я мечтал стать майором, политработником и осуществил мечту. Запомни внучек – у человека должна быть цель в жизни!»

Тогда я твердо запомнил, что в жизни надо ставить цель, которая покоряется только тем, кто умеет побеждать свои недостатки, кто упорно идет к своем мечте. Нужно побеждать неуверенность, страх и самое главное лень.

- Аян Абдуганиевич, расскажите подробнее про служебный путь своего деда.

- Он пошел добровольцем на войну в 1942 году, когда ему исполнилось 17 лет. Родился он в поселке Бурылбайтал (Мойынкумский район Жамбылской области). Призвали его из города Шу. По распределению зачислили в армию, которой командовал генерал армии Павел Семенович Рыбалко. Служба началась с города Канив на Украине, а дошел до самого Берлина в 1945 году. Там и встретил долгожданную победу.

Когда всех возвращали назад домой, то именно дедушкину танковую

бригаду оставили, и он там служил до 1948 года. Лишь только в 1948 году вернулся домой, но в родных краях долго не задержался, а сразу в тот же год поступил в Львовское высшее военно-политическое училище. Туда его направили, так как он был активным и всесторонне развитым. Окончив это военное заведение, стал кадровым офицером. На пенсию вышел в 1958 году, закончив военную карьеру на острове Сахалин. Вернулся в родное село Мойынкул. Став гражданским, сразу пошел работать в райисполком (нынче этот орган власти соответствует акимату). Дослужился до должности председателя райисполкома. Где бы не трудился мой дед, везде работал с максимальной отдачей. Поэтому выйдя на заслуженный отдых и, став пенсионером, дома не усидел, а стал работать директором кинотеатра.

- А Ваш дедушка рассказывал Вам про войну?

- Да, но очень редко, как и многие ветераны, для которых огненные сороковые годы врезались в память тяжелыми воспоминаниями. Помню, однажды я спросил: «Ата, а какие были немцы?». Дед, тяжело вздохнув, ответил, что они были очень сильными физически и развитыми во всех отношениях.

Не успокоившись скупым ответом, я продолжил мучить своего любимого деда: «А как вам, бойцам там было в боях с ними?». Аташка грустно добавил: «Очень тяжело». Мне бы замолчать, но мое детское любопытство заставило задать еще один вопрос: «А как тяжело?». И тогда мой дед, изменившись в лице, насупив взгляд, вдруг резко схватил меня, семилетнего мальчика и прижал с такой страшной силой, что мне стало дышать совсем тяжело и я почувствовал боль. Изо всех сил я испуганно закричал: «Ата, ата, мне очень больно, дышать не могу, отпустите меня».

Освободив меня, дед горестно вздохнул: «Больно? Дышать тяжело? А нас, бойцов Красной армии, ещё больнее фрицы прижимали. И вот в таком состоянии мы жили и воевали. Теперь тебе понятно, как нам было тяжело?». Конечно же, сейчас-то я понимаю, что он этим самым хотел сказать, что невозможно было дышать не в буквальном смысле, а в переносном – война шла очень тяжело, с большими потерями и победа далась неимоверной ценой. Он тогда рассказал мне, что наши солдаты головы не могли поднять с окопов, потому что пули свистели прямо над ними, и каждую секунду кто угодно мог попрощаться с жизнью.

Кстати, мой дед был участником знаменитого сражения на Курской дуге, а также при переправе реки Днепр и поэтому знал, что такое цена жизни, и что такое ожесточенные бои. Еще он рассказывал, что с Казахстана

на войну отправилось очень много людей, но вернулось очень мало. Дедушка знал русский язык, поэтому ему было легче и проще общаться, и это ему помогало во всем. Увы, слабый уровень владения русским языком многими казахами затруднял их общение с представителями других национальностей, ведь Красная армия была многонациональной и русский язык был не роскошью, а необходимостью. Так что учиться языку Пушкина приходилось скоростным способом в полевых условиях.

Также дедушка говорил, что было не просто страшно воевать, а страшно было вернуться с позором домой. Страшно было представить, что фашисты могут уничтожить его маму, его семью и захватить Родину. Вот это по-настоящему было страшно. Это чувство по словам дедушки толкало на подвиги и давало внутренние силы для выдержки и мужества. Он мне как-то попытался простыми словами пояснить понятие «безумство храбрых».

По его словам, люди шли на верную смерть, отдавая на алтарь свою жизнь не просто так. Историки могут сказать, что они умирали во имя спасения человечества от фашизма. Но было еще более сильное чувство, переполнявшее душу. Советские воины действительно боялись отдать свою Родину врагам. И многие понимали, что лучше умереть героем, чем всю жизнь жить трусом или рабом под чужим игом. Вот эти дедушкины слова я до сих пор помню. Поэтому учу и воспитываю солдат в таком же духе. Говорю: «Не бойтесь остаться в памяти народа героем, бойтесь остаться в памяти народа позорным трусом и отдать Родину врагу».

- Что еще осталось ярким впечатлением из общения с дедушкой?

- Очень сильно запомнилось, как мы в детстве сходили однажды в Московское суворовское военное училище. Помню высокие и широкие колонны величественного здания, в Москве было много подобных зданий, построенных в монументальном стиле. Сразу обратил внимание на портрет великого полководца Александра Суворова. Я тогда у дедушки еще спрашивал, кто это.

Дедушка сказал, что после окончании 7 класса я буду учиться здесь и я стал мечтать об этом. Я действительно хотел поступить в это училище. Мы тогда не случайно там побывали, ведь там трудился дедушкин друг, однополчанин. У деда друзья были раскиданы по всему Советскому Союзу и у каждого было свое дружеское прозвище, по которым они так и обращались к друг другу и еще – они были самых разных национальностей. Например, был грек, дядя Гриша. Татарин был, они его так и называли Татарин. Еще были, помню, друзья: армянин, грузин, чеченец. Это было настоящая, не на бумаге, интернациональная, дружная компания.

Вернусь к своему рассказу про посещение. Мы шли долго по широкому и длинному коридору. Мне тогда показалось, что это было очень долго. Когда мы пришли, то нас встретил солидный и суровый мужчина, в погонах с большими звездами и очень обрадовался нашему визиту. Дед меня показал, рассказал обо мне, и хозяин большого кабинета даже записал мои данные в личный состав училища, как я теперь понимаю, в резерв. Т.е. меня в будущем бы зачислили без всяких проблем. А мне было всего-то шесть годков.

Затем мы поехали на какой-то танковый полигон, тоже к другу дедушки. Успели побывать на генеральской даче этого друга. Запомнилась беседка, в которой мы общались. Но больше всего запомнилась другая картина, когда мы увидели клубы пыли и услышали лязг моторов. Стало пыльно и шумно. Я тогда удивленно спросил у деда: «Что это?» и услышал краткий ответ: «Это танки». Через мгновение увидел, как появляется длинная колонна танков, от которых повеяло мощью. Под гусеницами тяжелых машин дрожала земля вокруг. Дрожь была настолько сильная, что я даже испугался и обнял деда за ногу. А он улыбнулся и сказал: «Не бойся, внучок, это наши танки».

- Что помешало выполнить де-

душкино желание – стать воспитанником суворовского училища?

- Ряд серьезных обстоятельств. В 1989 году скончался дедушка. Наступали лихие 90-ые годы: развал Союза, независимость бывших союзных республик, новая жизнь. Поэтому мечта об учебе в Москве осталась просто мечтой, но в душе-то я все равно хотел стать офицером. В 1993 году скончался мой отец. А так как я дома был самый старший из детей, то я остался за главного помощника мамы. Конечно, я говорил взрослым, что хочу быть суворовцем, но меня тогда не слушали. Поэтому военную мечту я осуществил уже по окончании школы.

- Получается, что Вас в основном воспитывали не родители, а родители Вашей мамы?

- Так и было. Я долгое время считал, что дедушка с бабушкой – это мои родители. Я был уверен в этом, даже когда пошёл в первый класс. Наивно считал, что моя мама – это моя сестра, а папу считал ее мужем. Но неотвратимо наступил день, когда взрослые мне признались и рассказали правду. Помню, мне было обидно и больно. Я чувствовал себя преданным и брошенным. Естественно, потом эти детские обиды прошли.

Настоящего отца зовут Есжанов Абдугани Есжанович. 1947 года рождения, скончался 1993 году. Был главным врачом в больнице. Работал терапевтом и хирургом. Мама Есжанова Фатима Аягановна, 1953 года рождения трудилась педиатром. Они оба закончили Алматинский медицинский институт, где во время учебы познакомились и поженились. Отец тогда учился на шестом курсе, а мама на пятом курсе. А когда была на шестом, папа уже работал врачем, на свет появился я.

Еще отмечу такой момент – нас, двух мальчишек и нашу сестренку больше всего воспитывала мама. Она родилась в поселке Взморье, на острове Сахалин. Так как папа рано ушел из жизни, то ноша семейного воспитания легла на мамины плечи. Уже прошло много лет с той поры. Финал трудовой биографии ее пришелся на Караганду. Когда я был начальником штаба полка, то она еще трудилась. А в 2008 году она вышла на пенсию и стала помогать мне в воспитании моих детей – ее внуков. Минимум 70% воспитания детей моих и брата – это ее заслуга. Сейчас она с нами, так как я ее забрал на свое попечение.

- Что можете рассказать про родных братьев и сестер?

- Нас в детстве росло трое: два мальчика и девочка. Сначала расскажу про сестренку. Ее зовут - Есжанова Сая Абдуганикызы, 1982 года рождения. Сейчас живет в Астане, замужем, у нее четверо сыновей. Трудится индивидуальным предпринимателем, у нее своя частная школа. Помимо решения неизбежных организационных, административных, организационных и хозяйственных вопросов, успевает проводить свои занятия по этике и этикету. Учит новое поколение в такой сфере, как правильно себя вести в обществе.

О брате расскажу более подробно. С детских лет мой брат-погодок у меня отличник. Он правильный, добросовестный, серьезный и надежный, одним словом – настоящий брат. Это моя опора и гордость. Мы с ним можем общаться на любые темы. Это единственный человек, которому я все рассказываю. Он целеустремлённый, он что школу, что военное училище, что военную академию – все три учебных заведения закончил с отличием. И сейчас даже в Академии ГШ МО РФ успел очередной раз блеснуть отличным знанием всех учебных предметов. Я уверен на все 100%, он и ее закончит

с красным дипломом.

- Ваша мечта надеть погоны повлияла на брата?

- Думаю, что да. Хотя он учился на пятерки, в нашем дуэте, образно говоря, я всегда для него был ведущим колесом. С детских лет он подражал мне во всем. И мы поступили вместе в одно учебное заведение. Хотя мама хотела, чтобы мы стали врачами. Но мы отказались, и я сказал, что буду военным, а младший брат поддержал: «Если ты пойдешь по пути офицера, то я тоже за тобой пойду». Так мы оба стали курсантами. Сначала записались на факультет внутренних войск Военного института пограничных войск КНБ РК в городе Алматы. Ныне это Военная академия пограничной службы.

Записались как положено, прошли все формальности, сдали экзамены и вдвоем поступили. По возрасту-то мы почти погодки, потому-то и решили вместе в один год поступать в один вуз.

Он сам по себе умный, смышленый, с детства был такой, и он в школу пошёл с шести лет, а я с семи, получается пришли в первый класс в один год и один день. Поэтому в одном классе проучились все десять лет. Потом вместе в училище четыре года учились. И только в двухтысячном году жизнь нас разделила: меня направили в Караганду, в воинскую часть 6505, точнее в дальнюю отдельную роту, в посёлок Северный Караган. Родной стала 9 рота. А брат был распределен в воинскую часть 6506, в город Шымкент. Самое интересное то, что когда нас с младшим братом провожали, то на вокзал прибыло два нужных нам поезда почти одновременно. Один поезд должен был уйти в Караганду, а второй в Шымкент, и наша мама не знала, кого первым проводить.

- Вы всегда хотели стать военным?

- Не совсем так. В школьные годы я мечтал пойти в уголовный розыск. Очень хотелось стать оперативником и ловить бандитов. Именно в уголовный розыск желал попасть. Помните, в детстве был мультфильм про дядю Степу? Потом меня впечатлил фильм про следователя Шарапова: «Место встречи изменить нельзя». Вот я и вырос на таких фильмах,

рассказывающих о нелегком, но почетном труде органов внутренних дел. Большое значение сыграл и то, что многие родственники носили погоны: одни были военными, другие – полицейскими (милиционерами), а третьи – врачами. Все – представители значимых профессий. Так что с детских лет я мечтал пойти в школу милиции, но потом передумал. Военные мне показались, а это действительно так, благороднее, честнее и справедливее. Будучи подростком, я осознавал, что военного уважают и милиционеры, и даже бандиты.

- Каким Вы были в школе с точки зрения Ваших учителей?

- Помню, я в школе был шустрым и шумным. В целом, с учителями отношения были прекрасными. Но больше всего мне запомнилась Лариса Михайловна (ее фамилию, к сожалению, уже не помню), наша классная руководительница. Она говорила моим одноклассницам: «Девочки, не выходите за него замуж, он чересчур шустрый и хулиган. До хорошего он не доведет». На эту фразу я ответил словами дедушки. Он говорил мне: «Из хулиганов выйдет либо хороший бандит, либо хороший полицейский, либо военный». Я тогда еще раз задумался и решил, что надо пойти в армию, может она и права, вдруг стану бандитом. Ну и я пошел в военное училище.

Прошло много времени, и я стал кадровым офицером. Учителей и школу не забываю. Именно к Ларисе Михайловне я часто заезжаю в гости, даже со своей семьей познакомил. Однажды я не удержался и, вспомнив уже упомянутый в интервью школьный эпизод, задал любимой учительнице вопрос: «Лариса Михайловна, помните, Вы давно говорили, что я хулиганом стану». А я хорошо отучился, дослужил до звания полковника и как быть с теми Вашими словами?».

А мудрая наставница мне отвечает: «Ты так и не понял, почему я так сказала. Я ведь говорила это специально, чтобы ты проснулся и направил энергию в другое русло, переключился на положительную сферу». Услышав, я задумался. Ведь правда, она добилась своего. Подростково-юношеское желание доказать ей, что она не права, дало мне очень сильную мотивацию стать положительным героем.

- Как складывалась Ваша военная карьера?

- Прежде чем рассказать о служебном пути, пару слов скажу о предыстории этого пути, когда я еще не был офицером. Когда я попал на стажировку, будучи курсантом первого курса в военном училище, то испытал, не побоюсь этого слова, шок. Меня направили в 9 роту воинской части 6505, которая располагалась в поселке Северный Караган. Увидев, в каких условиях несут службу и живет личный состав, я ужаснулся. Обстановка, мягко говоря, была далека не то, что от идеальной, а даже далека от элементарной. Почему так говорю? Потому что, реально там не было ни света, ни воды, ни отопления. Топили углем, дым столбом

стоял. Шел тогда 1997 год. На улице холодно, в помещениях чуть теплее. Солдаты несут службу в шинелях. Впечатления от такой обстановки сложились явно не радужные: мрачные здания самой зоны (колонии) плюс минимальный уровень удобств. И я тогда подумал: «Лишь бы не сюда попасть после окончания училища».

Но у вселенной, как говорится, свои планы. Представляете, судьба меня именно сюда, молодого лейтенанта и занесла. Именно в этой роте я и стал командиром взвода – первая ступенька в офицерской карьере. Затем меня назначили заместителем командира роты по ВСПР, потом – командиром роты. Четыре года я провел там, где стажировался на первом курсе.

Отмечу, что в поселке Караган, за время моей службы там и до нынешнего времени – бытовые условия намного улучшились: в бане сделали капитальный ремонт, в подразделениях – косметический, построили новую казарму и классы. Заасфальтировали территорию, поставили новые заборы, переставили КПП, провели автономное отопление.

Всё это произошло благодаря неоценимой помощи на тот момент Командующего регионального командования «Орталық», а ныне Заместителя Министра внутренних дел Республики Казахстан – Главнокомандующего Национальной гвардией генерал-лейтенанта Ботаканова Еркина Советбековича.

Потом я служил в Степногорске. Сначала – начальником штаба батальона, затем командиром батальона. После этого был заместителем начальника штаба воинской части 5570. Оттуда ушёл в полк, стоящий в Майкудуке (город Караганда) начальником штаба полка. Затем меня перекинули в воинскую часть 6636 (район Чугунки, город Астана) на такую же должность. Оттуда меня направили на военную учебу. Удостоился чести стать слушателем Национального университета обороны, который в те времена располагался в городе Щучинск. Отучившись два года, был распределен в воинскую часть 6656 (город Актау) начальником штаба. Оттуда меня отправили в город Уральск, командиром полка. Родной стала воинская часть 5517. Спустя время, меня назначили в Астану.

Полтора года службы был командиром полка в воинской части 6636. Затем меня направили в воинскую часть 6505 в город Караганда начальником штаба бригады. Позже там же и возглавил бригаду. Оттуда меня направили в Академию Генштаба Министерства обороны Российской Федерации в Москву. Отучившись в столице России, вернулся в Казахстан. Прошел службу заместителем начальника Главного управления боевой службой Главного командования. Потом стал начальником разведки. А в 2021 году мне доверили должность командира столичной бригады. Этой осенью исполнилось ровно два года, как я отвечаю за воинскую часть 5573.

- А что, если не секрет, было потолком Вашей военной мечты?

- Мы росли скромными и амбиций-то особых не было. Мы с братом уж точно о погонах полковника и генерала даже и думать не могли. Разве я мог даже в юные годы предполагать, что возглавлю воинскую часть столичного уровня? Честно признаюсь, если бы мне, молодому курсанту сказали, что стану полковником и буду управлять бригадой, то вряд ли бы поверил. Помню, когда служил еще в тот период, когда командиром воинской части 6800 был генерал-майор Ерсайын Шамгонович Рустемханов, то он казался мне вершиной всего. Грозный на вид, солидный мудрый руководитель и мне тогда подумалось – вот бы дойти до такой должности и спокойно выйти на пенсию. А исходя из сегодняшних достижений буду искренне рад, если родной брат станет генералом. Потому что я очень хочу, чтобы он достиг этой вершины. Его радость от успехов – это моя радость. Ведь мы не просто родные братья – погодки, мы единомышленники и друзья.

- Как Вы создали семью?

- Супругу мою зовут Айнура (Айнура Жупарбаевна). Мы познакомились в 1997 году. Айнура была студенткой и жила с моей двоюродной сестрой Гульзирой в общежитии КазГУ, учились вместе. Познакомились, когда я приехал к сестре. Поженились в 2002 году. После рождения первого ребенка она тоже призвалась и стала военнослужащим. Мы с супругой на одной волне, у нас общие интересы и темы для общения.

- Как Ваша супруга, будучи сама военнослужащей, относится к Вашей профессии, образу жизни?

- Положительно. Когда ее спрашивают друзья: «Как там твой супруг», она отвечает: «Да, у него на первом месте всегда служба. Он с головой и душой уходит в свою командирскую работу. И днем, и ночью на связи с личным составом, с сослу-

живцами, начальниками и подчинёнными».

Мне действительно повезло со второй половиной. Ведь отец мне говорил: «Хочешь быть счастливым и богатым - сделай правильный выбор профессии и жены». Скажу прямо и с гордостью, что моя супруга обладает прекрасным характером. Очень покладистая, умеет уступать, преданная. Всегда поддерживает мои начинания, мои мысли и в легкую минуту, и в трудный час. Было время, когда, образно говоря, я хотел уйти с намеченной дороги, такое бывает у многих. И тогда она сказала жестко и прямо: «Я выходила замуж за сильного духом человека. Не показывай мне слабость». Эта меня разбудило, взбудоражило и дала мощную энергию, чтобы я продолжил дальше трудиться и преодолевать все препятствия воинской службы.

- Господин полковник, что можете рассказать о своих детях, если это не секрет?

- Конечно же, не секрет. У меня три сына и две дочери. Старший сын Абдугани Жанахмет Аянулы, 2003 года рождения, учится в Медицинской академии на третьем курсе. В этом году пришла повестка, он взял академический отпуск и по распределению сегодня служит в десантно-штурмовой бригаде, которая находится в городе Алматы. Второй сын Абдугани Сейдахмет Аянулы, 2006 года рождения, в этом году поступил в Военную академию КНБ РК. Сейчас обучается на первом курсе в южной столице. Остальные дети еще учатся в школе.

Кстати, Жанахмет не случайно решил связать свою жизнь с медициной. В первую очередь, уверен, это благодаря тому, что мои родители – его дедушка и бабушка трудились врачами. Отец - хирург всю жизнь проработал хирургом и терапевтом. Однако большую роль играет и тот фактор, что отец будущего медика – военный, т.е. это я, а значит, дети с малых лет знакомы с образом жизни военнослужащего. Потому-то оба сына и мечтали, когда повзрослеют, то наденут погоны. Поэтому после получения медицинского диплома, старший желает связать жизнь со службой, т.е. хочет стать военным врачом.

Что касается Сейдахмета, то он сам выбрал пограничную службу. Потому что как он однажды сказал: «Хочу совершать героические поступки на благо защиты нашей Родины». Для него понятие патриотического воспитания является не просто красивыми словами, патриотизм для него – это главный стержень всей жизни.

Старшую дочь зовут Аяжан, родилась в 2008 году, сыну Әбілмансұр 11 лет (2012 года рождения) и самый младший ребенок в нашей семье – это дочь Ақбикеш, родившаяся в 2018 году.

- Вы готовили своих сыновей к армии?

- В принципе, да. С детства их водил в стрелковый тир и пропагандировал спорт в семье. Дети постоянно ходили на аттракционы и тир никогда не пропускали. Мы жили в районе известного кинотеатра «Арсенал», а там был тир, в котором мои мальчишки довольно-таки часто стреляли и даже выигрывали призы. Победителям вручали магнитики с изображением офицеров и солдат, военной техники и оружия. Внимательно рассматривая их, сыновья живо интересовались у меня: «Пап, а кто это, а что это?». Естественно, я им подробно объяснял. Потом, конечно же, рассказывал и про свой военный коллектив. Обязательно подчеркивал, что армия – это самая сильная школа мужества, которая проверяет людей на прочность во всех сферах, особенно в отношения дружбы, преданности, порядочности и и других важнейших человеческих понятий.

Всегда им говорил, что воинская служба дает самые лучшие уроки жизни. На то и армия, чтобы мальчика превращать в настоящего мужчину. Я им рассказывал, что благодаря армии познал цену значимости Отечества, родной земли, родителей, да и всех понятий, даже такого как цена свободного времени.

Еще акцентировал внимание детей на такое понятие как цена слова. Ведь меня самого так научили с юных лет, что слово, данное другу, товарищу или девушке – это не просто обещание, а внутренний приказ самому себе. Настоящий мужчина должен бояться стать ненадежным,

запятнать свою честь и репутацию, а тем более, находясь в армии. Ведь в воинском коллективе сразу видно, кто есть кто, и вряд ли кто-нибудь будет здесь лицемерить и скрывать правду в отношениях. Если ты совершил проступок, то тебе это скажут сразу и в лицо. Или, наоборот, если ты хороший, то тебя похвалят. Ни один поступок, ни одно вслух сказанное слово не останутся невидимыми.

Плюс к этим рассказам я говорил мальчишкам, что в армии даже девушки и женщины служат, ведь ратный труд всегда был в почете в обществе. Причем, надев погоны, надо стремиться стать сильным не только физически, но и дух у тебя должен быть крепким. Надо уметь побеждать свои страхи. Постоянно им напоминал, что каждый раз побеждая свой внутренний страх, ты становишься еще сильнее. И не надо бояться совершать ошибки, человек не может идти идеально. Поэтому не надо растраиваться из-за ошибок, надо уметь их анализировать и не повторять. Каждая ошибка и любая неудача, которую ты пропустишь через себя, осознаешь, разложишь по полочкам, поймешь причины и наметишь пути ее исправления – это еще один шаг к будущей большой победе.

- Какое у Вас хобби?

- Мое главное хобби – это семья, точнее досуг с родными и близкими. Именно всей семьей мы стремимся отправиться в путешествия или просто выехать на природу. Выехав далеко за город, ставим палатки, готовим место для полноценного отдыха и увлеченно проводим время: рыбалка, кухня на свежем воздухе, игры, общение – все, что нужно для восстановления сил.

В выходные дни ходим с детьми в кинозалы, чтобы насладиться просмотром новых фильмов. Это любимое занятие у меня осталось еще с тех лет, когда дедушка был директором кинотеатра, и я постоянно бегал туда. Образно говоря, поглощал подряд все фильмы: детские и для взрослых – все свободное время проходило в кинотеатре. Так что любовь к кино осталась на всю жизнь.

- Как Вы относитесь к миру книг?

- Положительно. Любовь к чтению книг привил отец. Когда открываешь страницы новых произведений, то не просто погружаешь в новый мир, а еще и расширяешь свой словарный запас. Книга – это путь к новым знаниям.

Первой серьезной книгой, которую я прочитал на одном дыхании от корки до корки, стало произведение Майн Рида «Всадник без головы». Потом я окунулся в мир Островского: «Как закалялась сталь». Да, книга про героизм Корчагина для меня стала тяжелой. Признаюсь, нелегко все до меня доходило, но я её всё же дочитал до последней страницы. А самым ярким писателем для меня стал Джек Лондон. Зачитывался его историями про приключения смелых людей и умных животных. Нынче читаю Омар Хайяма «Рубаи» и его мудрые изречения в стихотворной форме дают мне много поучительного. А в кабинете на столе лежит книга великого Абая «Қара сөздер». Считаю, что слова назидания нашего акына и философа должен каждый и читать, и применять. Его, мысли действительно актуальны во все времена. Великий мудрец Великой степи говорил про нас, казахов правильные вещи, и его искренние и умные наказы важны по сегодняшний день.

- Есть ли у Вас свой девиз?

- Как говорила моя бабушка, кем бы мы ни были, как бы высоко мы не поднимались, никогда нельзя забывать один самый важный факт – где ты родился, кем были твои родители, кем были твои бабушка с дедушкой и как они тебя воспитывали. Шахида Шахмановна Оспанова говорила: «Всегда помни, как мы тебя воспитывали. Чем выше ты будешь подниматься, тем ты возможно станешь забывать об этом. А забывать нельзя. Поэтому всегда помни об этом». А второй мудрый совет моей апашки заключался в том, что никогда в жизни не надо бояться тяжелых событий, проблем, забот. Препятствия и преграды необходимо постоянно преодолевать. Ведь преодолевая их, мы всегда добьёмся результата. Трудолюбивый дойдёт до победы, а тот, кто не хочет работать, тот всегда будет искать отговорки. Не случайно моя бабушка была учительницей казахского языка и литературы, и ее мудрость помогла мне не просто взрослеть, а становиться умнее и сильнее духом. Поэтому ее прекрасные слова, услышанные мною в далеком детстве, и являются моим современным девизом.

- Что можете пожелать новому поколению в погонах?

- К сожалению, сейчас некоторые офицеры «ломаются» об обычные трудности, связанные с уютом и бытом, жалуются на размер зарплаты, на загруженность на службе. Но ради справедливости скажу, мы, когда были курсантами и молодыми лейтенантами, тоже не в сахарных условиях служили и жили. Но мы же выдержали.

Поэтому хочу сказать молодежи то, что давно сам усвоил от старших – прежде чем выбрать профессию, если ты хочешь стать успешным и счастливым, то очень хорошенько подумай, взвесь все плюсы и минусы, прислушайся к своему сердцу. И также в личной сфере. Два выбора ты должен сделать правильно – по какой специальности выучиться и работать, и на ком жениться и с кем детей растить. Потому что эти две основных составляющих нашей жизни. Именно эти две линии приведут либо к успеху, либо к провалу. Все зависит от этой формулы. Не надо бояться трудностей, а надо научиться их побеждать. Надо бояться другого – а именно опозорить свою семью, опозориться перед родителями и просить у родственников деньги на проживание. Вот этого надо бояться, а надо, наоборот, заботиться о том, как достойно прожить. Уважаемые молодые люди, никогда не забывайте, что до восемнадцати лет родители заботятся о вас, а потом вы, повзрослевшие обязаны заботиться уже о них.

- Господин полковник, большое спасибо за содержательный рассказ о себе, о сыновьях, о службе!

- И Вам спасибо за внимание к нам, офицерам! Всему творческому коллективу желаю новых успехов!

Беседовал
подполковник запаса
Алтай СИЫРБАЕВ,
город Астана

МЕДИЦИНА МАМАНЫ – АДАМЗАТТЫҢ АСЫЛЫ

Ақ халатты абзал жандар адам өміріне жарық сыйлаушы бейбіт күннің батырлары десек артық емес. Олар кез-келген уақытта бастарын қатерге тігіп, адам жанына араша түсетін ардақты жандар, зор құрметке лайық мамандық иелері.

Ал Ұлттық ұлан сапындағы әскери дәрігерлердің жауапкершілігі тіпті екі есе ауыр. Олар Гиппократ антына адал болып қана қоймай, Отан алдындағы серттеріне де жауапты болуы қажет. Осы орайда, медицина саласында 25 жылға жуық тәжірибесі бар Әскери-медицина басқармасының бастығы подполковник Талғат Сыдырмановпен сұхбатты назарларыңызға ұсынамыз. Ол өзі басқарып отырған ұжыммен әрдайым ұтқыр шешім қабылдап, жүйелі жұмыс жүргізіп, Ұлттық ұлан әскери медицинасының дамуына өзіндік үлесін қосып отыр.

Талғат Берікұлы «Денсаулық сақтау ісіне қосқан үлесі үшін» және ҚР Президентінің Жарлығымен 2022 жылы «Халық алғысы» медалімен наградталған.

– Подполковник мырза, сұхбатымызды бастамас бұрын жақында әскери-медицина басқармасының басшысы лауазымына тағайындалуыңызбен құттықтаймын! Еңбегіңіздің бағаланғаны болар...

– Құттықтауыңызға рахмет. Кез-келген қызметтің, лауазымның өз жауапкершілігі бар, ал Ұлттық ұланның жауапты басқармасының басшысы болып тағайындалу – мен үшін мәртебе, сонымен қатар жауапкершілік. Ұлттық ұланның басшылық құрамы осындай жауапты лауазымды маған сеніп тапсырды, алдағы уақытта ұжыммен жемісті жұмыс атқарамыз деген үміттемін.

– Талғат Берікұлы, әскери-медицина басқармасы туралы айтып өтсеңіз, жалпы қашаннан бастап қызмет атқаруда, міндеттеріңіз...

– ІІМ Ішкі әскерлерінің Әскери-медициналық құрылымының құрылу тарихы 1992 жылы әскери-медициналық бөлім құрылған кезден басталады. Негізін қалаушы және тұңғыш басшысы медицина қызметінің полковнигі Сәбит Аймағанбетов болды. Ал 1995 жылдан 2007 жылға дейінгі аралықта медицина қызметінің полковнигі Дмитрий Лавров басқарды. Сол кездегі Ішкі әскер (қазіргі Ұлттық ұланның) дамып, өркендеп-нығаюына атсалысқан басшылардың еңбегі зор.

Ал 2007 жылғы қарашадан бастап 2022 жылдың желтоқсан айына дейін ҚР Ұлттық ұланының әскери-медициналық басқармасын медицина қызметінің полковнигі Серік Омарбаев басқарды. Серік Сапанұлымен бірлесе отырып, бүкіләлемді жаулаған індет кезінде барлық қиындыққа жол бермей, бар күш-жігерімізді салып, бірлесіп қызмет атқардық.

Жалпы әскери-медицина басқармасы емдеу-профилактикалық бөлім, санитарлы-эпидемиологиялық орталық, жалпы ветеринарлық қызмет бөлімдері бағытында жұмыс жасайды. Әр бөлімнің өз міндеттері мен мақсаттары айқын. Мәселен, емдеу-профилактикалық бөлімінің басты міндеті – Ұлттық ұланның медициналық бөлімшелері ұсынатын медициналық есеп пен статистикалық деректердің дұрыстығын талдап, тексеруді жүзеге асырады. Сонымен қатар, медициналық қамтамасыз ету мәселелері бойынша әскердің медициналық бөлімшелеріне практикалық көмек көрсетуге, әскердегі жеке құрам арасында әр түрлі аурулардың туындау және таралу себептерін анықтауды зерттеуге және олардың алдын алуға бағытталған. Бөлімнің басшысы лауазымы кадр тапшылығына байланысты бос тұр.

Ал санитарлы-эпидемиологиялық орталық – эпидемияға қарсы іс-шараларға, жұқпалы ауруларды талдауға, олардың пайда болу және таралу себептері мен жағдайларын анықтауға, оларды оқшаулау мен жою жөніндегі іс-шараларды ұйымдастырып, бақылауға міндетті. Бөлім бастығы қызметін медицина қызметінің подполковнигі Мұрат

Шәкіров атқарып отыр. Ол өз еңбегіне адал, білікті маман, 21 жылдық тәжірибесі бар маман. Мұрат Аймағанбетұлы Ұлттық ұлан сапында 2009 жылдың ақпан айынан бастап қызмет етеді.

Жалпы ветеринариялық қызметі әскери бөлімдердің ветеринариялық-санитариялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуді жоспарлауға, жануарларды аурудан қорғап және оларды емдеуге міндетті. Ұлттық ұланның кинология мамандары осы қызметпен тікелей байланыста қызмет атқарады. Майор Дәурен Құдабаев бөлім бастығы қызметін атқаруда. Ол Ұлттық ұланда 2015 жылдың ақпаны айынан бастап қызмет етіп келеді. Өз ісіне аса ұқыптылықпен қарайды және ол спорттық іс-шараларға белсенді қатысады.

Міне, осындай бағытта әскери-медициналық басқармасы қызметін атқарып келе жатыр.

– Қазіргі уақытта медицина күн санап дамуда, біздің әскер медицинасында қандай жаңашылдықтар, жаңалықтарыңыз бар?

- Ұлттық ұланның әскери-медицинасында да айтарлықтай жаңалықтар баршылық. «Цифрлы Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы аясында жұмыс атқаруда біз де көш ілгері қалып жатқан жоқпыз. Бүгінгі таңда әскери медицина бөлімшелерінің компьютерлерін Дамумед электронды жобасына қосу жұмыстарын бастап кеттік. Бүгінгі таңда елу компьютер осы қызметпен жұмыс жасауда, алдағы уақытта әскери бөлімдердегі барлық әскери медицина компьютерлерін түгелдей осы қызмет түріне қоспақмышыз. Дамумед бағдарламасы өздеріңізге белгілі, электронды мобильді қосымша, яғни медициналық қызметке жүгінген әрбір науқастың парақшасын көруге Ұлттық ұланның әскери дәрігерлері де қол жеткізе алады.

Тағы да айтып өтер жаңалығымыз – «Батыс» өңірлігіне қарасты 6655 әскери бөлімінде Ұлттық ұлан Бас қолбасшылығымен келісе отырып, қосымша лазарет ашуға ниеттеніп жатырмыз. Ақтөбе қаласында орналасқан әскери бөлімде 20 орынға арналған медициналық пункт бар, енді алдағы уақытта оның санын елуге көбейтіп, лазарет ашуды жоспарлап отырмыз. Құрамында он бір дәрігер және жиырмаға жуық медициналық қызметшілер өздерінің міндеттерін атқаруда.

Сонымен қатар, әскерде алғаш рет Заречный кентінде 20 орынға арналған модульді медициналық пункт салынып жатыр, жоспар бойынша желтоқсан айында аяқталуы тиіс. Әскери емхана барлық медициналық құрылғылармен жабдықталған деп айта алмаймын, бірақ алдағы уақытта сұрақтар шешіледі деген үміттемін, дегенмен қажетті жиһаздармен қамтылған. Заречный кентіндегі әскери бөлім қаладан шалғайда орналасқандықтан және қазіргі медициналық пункттің санитарлық нормаға сәйкес болмауына орай осы елдімекеннен модульді пункт ашуды көздеген болатынбыз.

Тағы бір айта кететін жайт, Ұлттық ұланның әскери-медициналық басқармасы Қорғаныс министрлігімен әрдайым тығыз қарым-қатынаста. Биыл Ұлттық ұлан қатарында алғашқы рет запастағы офицерлерді мерзімді екіжылдық қызметке шақыру туралы өтінім жасадық. Кеңінен айтар болсақ, келесі жылдың көктем айында Қорғаныс департаменті арқылы екі жылдық мерзімге медициналық қызметтегі запастағы офицерлерді әскери қызметке шақырамыз және олар Ұлттық ұлан сапында екі жыл мерзімді әскери қызметін өтеуге міндетті. Яғни әскери кафедраны аяқтаған лейтенант шеніндегі офицерлер екі жыл әскерде қызмет атқарып, Ұлттық ұлан қатарында әскери-медицина бөлімінде қызмет ететін болады.

– Жоспарларыңыздың жүзеге асуына тілектеспіз, енді әскери медицина саласында шешімін таппай тұрған қандай мәселелер бар?

– Әрине, әлі шешімін таппаған мәселелер бар. Соның бірін атап айтар болсақ – кадр тапшылығы. Бұл мәселе барлық әскери бөлімдерде байқалады. Бірақ, шешілмейтін түй-

ін болмайды демекші, мұның да бір шешімі болады деп ойлаймыз.

– Подполковник мырза, әскери медициналық қызметкерлер біліктіліктерін көтеру жолында қандай жұмыстар атқарылып жатыр?

– Әскери қызметшілерді қызметке қабылдау кезінде әрине еңбек өтілімі жоғары қызметкерлерді алуға тырысамыз. Біздің медицина қызметкерлері арасында Санкт-Петербург қаласындағы Әскери-медицина Академиясының түлектері қызмет етуде. Әскери медицина дәрігерлері еңбек өтілімдері бар, Қазақстанның әр қалаларындағы Медициналық Академиялардан білім алған жоғары білімді офицерлер. Бірақ, дегенмен олардың кәсіби біліктіліктерін жоғарылату мақсатында Астана қаласындағы Медициналық мекемелерде өткізілетін әр түрлі шараларға қатысып отырады.

Сонымен қатар, жыл сайын Санкт-Петербург қаласындағы С. Киров атындағы Әскери-медицина Академиясына бір әскери қызметшіні магистратураға жолдамамен жіберіп отырамыз. Екі дәрігер-маман аталмыш оқу орнынан резидентураны аяқтап келді. Қазіргі таңда ??? әскери бөлімінің медициналық қызметкері аға лейтенант Райымбек Байымбетов терапевт-дәрігер мамандығына оқу біліктілігін жоғарылату мақсатында білім алуда, ал биыл С. Киров атындағы Әскери-медицина университетінің 2016 жылғы алғашқы түлегінің бірі 6654 әскери бөлімінің медицина майоры Ермек Абирді жеті жылдан кейін жолдама арқылы өзі оқып, білім алған жоғары оқу орнына білімін шыңдауға жіберілді. Биылғы жылы 6655 әскери бөлімінің медицина бастығы подполковник Мақсат Пастьян Санкт-Петербург қаласына магистратураға оқуға түсті. Магистратурада екі жыл оқиды. Жалпы С. Киров атындағы Әскери-медицина Академиясының базасы өте жоғары, сондықтан Ұлттық ұланның офицерлері теориялық және практикалық білімдерін толықтырып, білімдерін шыңдап келетініне күмәніміз жоқ. Осы тұста айта кетер тағы бір жайт, алдымыздағы жылы Қорғаныс министрлігінде әскери дәрігерлерге арналған резиндатура мен магистратура ашылу жоспарда, соған орай біз де өз тарапымыздан әскери дәрігерлеріміздің білім алуына мүмкіндік жасап, өтінім жасауды көздеп отырмыз. Ол уақыттың еншісінде.

Сонымен қатар, былтыр Ақтөбе қаласындағы Т. Бигелдинов атындағы Әскери-авиациялық училищесінің Әскери-медициналық факультетіне екі офицер-дәрігер мен фармацевт-дәрігер оқуға түсіп, қазіргі уақытта сол жақта білім алуда. Бұл практиканы алдағы уақытта әрі қарай жалғастырып, медициналық қызметкерлерді оқуға жіберуді көздеп отырмыз. Олар әрі қарай қызметін осы Ұлттық ұлан сапында да жалғастыратын болады.

Осы орайда айта кету керек, биыл алғаш рет орта медициналық қызметшісі 5510 әскери бөлімінің әскери қызметшісі аға сержант Эльдар Хасеиновті Шанхай қаласындағы Әскери-медициналық Университетіне оқуға жібердік. Ол да екі жыл кәсіби білікті маман атанып, білім алып келеді. Оқу ағылшын тілінде жүргізіледі, ол өзінің біліктілігін көтерумен қатар, ағылшын тілін жетік меңгеріп келетін болады.

– Талғат Берікұлы, сарбаздардың әлсіз тұстары қандай? Яғни, қазіргі жастардың психологиялық ахуалы қандай деңгейде?

– Қазіргі жас сарбаздардың барлығы дерлік әлсіз деп айтуға болмас, әрине. Бірақ, арасында әлжуаз, иммунитеттері төмен, психологиялық тұрғыдан өте әлсіз сарбаздар, өкінішке орай, кездесіп жатады. Олар көбінесе қала балаларында көптеп кездеседі.

Сарбаздар арасында көп таралған аурудың бірі – лудомания. Кейбір ата-аналар ойынға құмар балаларын әскер тәрбиелейді деп жіберіп жатады. Бірақ, бұл қате ұғым, біз бір жыл ішінде ата-анасының берген тәрбиесін қайта өзгерте алмаймыз. Тағы бір қазіргі заманның індеті – смартфон. Жастар тек қана телефон әлемінде, оларды басқа ештеңе қызықтырмайды. Осы тұста, ата-аналарға баланы спортқа баулып, жүгірумен, әр түрлі спорт түрлерімен машықтандыру қажет деген кеңес айтқым келеді.

Қала балаларына қарағанда ауылдың балалары шыдамды, кез-келген қиындыққа піскен, қайратты болып келеді. Менің ойымша, олар еңбекке ерте араласып, ауылдың барлық «ауыр жұмыстарын» жасай алатын болып өседі, сондықтан олар әскерде кез келген қызметте өздерін көрсете алады. Сонымен қатар, олар психологиялық тұрғыдан мығым, моральдық жағынан тұрақты болып келеді.

– Подполковник мырза, әскери дәрігердің азаматтық дәрігерлерден қандай айырмашылығы бар? Қиындық тұстары...

– Әскери дәрігерлер Гиппократ антына ғана емес, сонымен қатар Отан алдында да адал болуға серт береді. Өзіңіз ойлай беріңіз, қандай жауапкершілік, ауыртпашылық және міндет. Сондықтан әскерилер үшін жүк екі есе ауыр. Азаматтық дәрігерлер бүгін бітпеген істі ертеңге қалдыруға мүмкіндік болса, әскери дәрігерлер мұндай іс-әрекетке бара алмайды. Бүгінгі істі ертеңге қалдыруға жол бермейміз. Әскери ұжым болғаннан кейін қатаң әскери тәртіп болу қажет. Азаматтық дәрігерлердің басты міндеті – адамды

емдеу, ал әскери дәрігерлер әскери қызметшіні емдеумен қатар, Әскери Жарғы, арнайы дайындық, жауынгерлік дайындық, Жарғы бойынша білімдерін үнемі жетілдіріп тұру қажет, сонымен қатар, тұрақты емес жұмыс уақыты, әр түрлі оқу-жаттығулар мен сынақтар, тексерістерден өту. Бірақ илеген пұшпағымыз бір, ол адамды емдеу, сырқатына шипа тауып, толықтай айығып кетуіне жағдай жасау.

– Талғат Берікұлы, енді өзіңіз, отбасыңыз туралы айтып өтсеңіз...

– Мен Қарағанды қаласында туып-өстім, сол жақта Қазақ-Түрік лицейін тәмамдап, аталмыш қаладағы Медицина Академиясына оқуға түстім. Ол оқу орнын үздік аяқтап, психиатр-дәрігер маманды атандым. Алғашқы еңбек жолын қалалық психиатриялық ауруханада қызмет етуден бастадым. Ұлттық ұлан сапында 2008 жылдан бері қызмет атқарамын. Еңбек жолын 6505 әскери бөлімінде дәрігер-психиатр лауазымынан бастап, 6800 және 5510, 5517 әскери бөлімдерінде медицина қызметінің бастығы лауазымында қызмет атқарып, өзіме тәжірибе жинақтадым. Ал әскери-медицина басқармасында қызметімді аға офицер лауазымынан бастап, осы күнге дейін қызмет етіп келемін.

Ата-анамның екеуі де инженер болған кісілер. Әкем Берік Ораздайұлы өкінішке қарай бұл өмірден өтіп кетті, ал 67 жасар анам Тамара Балтабайқызы біздің қызығымызды бөлісіп жүрген аяулы жан. Отбасымыздың тұңғышы бауырымның өз отбасы бар, жеке кәсіпкер, ал қарындасым тұрмыста. Мен медицина саласына келіп, сол жолды таңдауыма себеп болған кісі - анамның бауыры. Ол медицина саласында қызмет атқарып келе жатқанына біршама жыл өтті.

2007 жылы Қарағанды қалалық емханасында дәрігер-психиатр болып қызмет атқарып жүрген кезім болатын. Қарағанды қаласындағы сол кездегі Ішкі әскер, қазіргі Ұлттық ұланның әскери бөлімі медицина қызметінің офицері подполковник Батыржан Захарин сарбаздарды кеңес алуға алып келген болатын. Әңгімелесе келе, ол кісі маған «Ұлттық ұлан қатарына қабылданғыңыз келмейді ме?» деген ұсыныс тастады. Мен де көп ойланбастан, Астана қаласына ол кездегі Ішкі әскер, қазіргі Ұлттық ұланның әскери-медицина басқармасының бастығы полковник Д.С. Лавровпен қызметке қабылданбас бұрын әңгімелесуге келдім. Ол кісі де рұқсатын берді. Міне, сол кезден бері Ұлттық ұланның қатарында міндетімді атқарудамын.

Жарым Жайнагүл Тілеукенқызы медициналық қызметкер. Ол осы Астана қаласында Ұлы Отан соғысы ардагерлерінің госпиталінде аға медқызметкер болып жұмыс жасайды. Екі ер баланы тәрбиелеп отырмыз, тұңғышымның есімі – Арсен 2007 жылы туылған және Рауан атты 8 жаста баламыз бар. Екеуі де Астана қаласындағы №2 мектеп-гимназиясында оқиды. Балаларыммен бірге балық аулауға барғанды ұнатамыз. Төрт жасынан бастап, балық аулауға ертіп жүремін, бірге сөйлесіп, демалып, болашаққа жоспар құрамыз. Үлкен балам Ақтөбе қаласындағы Т. Бигелдинов атындағы Әскери-авиациялық училищесіне оқуға түсуді армандайды. Рауан футбол ойнағанды қатты ұнатады, ал Арсен робототехникамен айналысады. Баланың иммунитетінің жоғары болып, денінің сау болуы үшін спортпен айналысуына көп көңіл бөлу қажет. Себебі, спорт – денсаулық кепілі. Мен жеке құрамға да үнемі спортпен шұғылдану қажет деп айтып отырамын.

Байқасаңыз, Ұлттық ұлан Бас қолбасшылығында ұйымдастырылатын спорттық шараларда біздің басқарма алдыңғы қатардан орын алып жатады. Бұл да біздің спортқа деген сүйіспеншілігіміз. Сол себепті жаныңыз бен тәніңіз сымбатты, сау болсын десеңіздер – үнемі спортпен шұғылдану қажет.

– Сұхбатыңызға рахмет, подполковник мырза! Алдағы қызметіңізге табыс пен жеміс тілейміз!

Лейтенант
Құралай ЖҰМАҚЫЗЫ

ТАПСЫРМА ОРЫНДАЛДЫ - ЖҮК ЖЕТКІЗІЛДІ

ҚР Ұлттық ұланының бортымен Ауғанстанға гуманитарлық көмек сәтті жеткізілді. Естеріңізге сала кетейік, ел Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың қазақстандық әскерилер мен құтқарушыларға Ауғанстан Ислам Әмірлігіндегі жойқын жер сілкінісінің салдарын жоюға көмек көрсетуді тапсырған еді.

8 офицер мен сержанттан тұратын Y8F200w экипажы әуе кеңістігінде 1300 км ұшып өтіп, Герат провинциясына медициналық бұйымдар мен дәрі-дәрмек аппараттары, сондай-ақ шатырлар түріндегі гуманитарлық жүкті жеткізді.

Герат провинциясының билігі қазақстандық ұландықтарға гуманитарлық жүктерді жедел жеткізгені және ауған халқына қиын уақытта қолдау көрсеткені үшін алғыс білдірді.

– Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевқа және қазақ еліне апаттан зардап шеккен ауған халқына көмек көрсеткендері үшін алғыс айтамын. Гуманитарлық көмек, сонымен қатар, Өзбекстан, Араб Әмірліктері мен Түркия Республикасынан да келді, – деді Ауған халқының атынан Абдул Сатар.

ҚР Ұлттық ұланының баспасөз қызметі

Қыран болмысты Құрманғали

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев жедел елордалық құрамаға барған алғашқы сапарында Ұлттық ұланды нағыз ерлік пен патриотизм мектебі деп атаған болатын. Мемлекет басшысы бұл сөзді бекер айтқан жоқ. Осы уақытқа дейін 270 әскери қызметші көрсеткен ерліктері мен жанқиярлығы, Отанға деген риясыз адалдығы үшін мемлекеттік наградалармен марапатталған болатын.

Жауынгерлік дәстүр өз жалғасын тауып келеді. Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Сирия Араб Республикасы мен Түркия Республикасына гуманитарлық көмек көрсету туралы тапсырмасын орындау мақсатында Ұлттық ұлан авиациясы 2023 жылғы 10-26 ақпан аралығында гуманитарлық жүктерді жеткізу бойынша әуеге көтерілді.

Ұлттық ұланның әуе кемесі зілзала болған орынға барып, жергілікті тұрғындарға көмек қолын созды. 3656 әскери бөлімінің авиациялық жасақ кемесінің командирі майор Құрманғали Топанов бастаған ұшқыштар құрамы түн ішінде әуе кемесін қондырып, ұшыру арқылы көзсіз ерлікке барды.

Мұның бұл ерліктері басшылық тарапынан ескерусіз қалмады. Әскери және қызметтік борышын үлгілі орындағаны, сондай-ақ гуманитарлық көмекті жеткізу жөніндегі арнайы міндеттерді орындау кезінде көрсеткен кәсібилігі үшін ҚР Президентінің 2023 жылғы 24 ақпандағы № 131 Жарлығымен ҚР Ұлттық ұланының 3656 әскери бөлімінің авиациялық жасағы кемесінің командирі майор Құрманғали Топанов ІІ дәрежелі «Айбын» орденімен марапатталды.

Ұландық ұшқыш майор Құрманғали Топановты бірі білсе, енді бірі білмес. Сондықтан ұландық қаһармандардың қатарын жаңа толтырған қыран болмысты Құрманғалиды сөзге тартып, аз-кем ойымен бөлістік.

Бала Құрманғали Ақмола облысы, Зеренді ауданы, Жолдыбай ауылында дүниеге келген. Балалық бал дәурен шағы әкесі Сатыбай Топаұлы мен анасы Жәмилә Төлеуханқызының қолында өтті. Үш ағайынды болып өсті. Құрманғали балалардың үлкені, артынан бір інісі мен қарындасы еді.

Ата-анасының тұла бойы тұңғышы ретінде жауапкершілігі мол бала болып өсті. Әкесі инженер-механик, анасы бухгалтер ретінде күні бойы жұмыста. Құрманғали артынан ерген іні-қарындастарына бас-көз болып өсті. Мектепті аяқтағанда өзі армандаған ұшқыш мамандығына түсуге бел буады. Әкесі Сатыбай ақсақал бірден қолдау көрсетсе, анасы дәрігер мамандығын ұсынып көрген болатын. Алайда, кейіпкеріміз ол ойға үзілді-кесілді қарсы болып, өзінің ұшқыш мамандығына түсетінін айтыпты. Сонымен тағдырдың жазуымен Ақтөбе қаласындағы Талғат Бигелдинов атындағы Жоғары әскери авиациялық училищеге оқуға түседі. Атақты ұшқыш Талғат Бигелдинов Құрманғали Сатайұлының өмірінде үлкен орын алған. Батыр бабаның ерліктері оны көкке көтерілетін әскери ұшқыш болуға ынталандырды.

– Ақтөбе облысының ауа райы техниканың жоғары көтерілуіне қолайлы. Кезінде ғалымдар әдейі осы өңірді таңдапты. Себебі жыл бойында аспан ашық. Біздің курсанттық кезіміз осы өңірде өтті. Ұшқыш болу үшін физикалық тұрғыдан мығым болуың шарт. Сонымен қатар, физика, математика секілді нақты ғылымдарды білген жөн, – дейді кейіпкеріміз.

Курсант кезі тек білімді жетілдірумен, көк аспанды ұшақпен бағындырумен шектелмеді. Осы оқу орында жүріп Шынарай есімді жас арудың жүрегін де бағындырыпты. Сол жылы танысқан екі жас бүгінде отбасын құрып, төрт бала тәрбиелеуде. Ал кейіпкеріміз оқудан кейін өзінің әскери қызметін Ұлттық ұлан қатарынан бастады. Бүгінде 3656 әскери бөлімінің авиациялық жасағы кемесінің командирі.

Айтып өту керек, кейіпкеріміз жуырда тағы бір әскери тапсырманы сәтті орындады. ҚР Ұлттық ұланының бортымен Ауғанстанға гуманитарлық көмекті сәтті жеткізді. Естеріңізде болса, қазақстандық әскерилер мен құтқарушылар Ауғанстан Ислам Әмірлігіндегі жойқын жер сілкінісінің салдарын жоюға көмек көрсеткен еді.

Майор Құрманғали Топанов бастаған экипаж 1300 шақырым әуе кеңістігін ұшып өтіп, Герат провинциясына медициналық бұйымдар мен дәрі-дәрмек аппараттары, сондай-ақ шатырлар түріндегі гуманитарлық жүкті жеткізді.

Герат провинциясының билігі қазақстандық ұландықтарға гуманитарлық жүктерді жедел жеткізгені және ауған халқына қиын уақытта қолдау көрсеткені үшін алғыс білдірді.

– Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевқа және қазақ еліне апаттан зардап шеккен ауған халқына көмек көрсеткендері үшін алғыс айтамын. Гуманитарлық көмек, сонымен қатар, Өзбекстан, Араб Әмірліктері мен Түркия Республикасынан да келді, – деді Ауған халқының атынан Абдул Сатар.

Ал, кейіпкеріміз майор Құрманғали Топанов болса мұны қалыпты қызметке балайды. «Менің орнымда болса, кез келген әскери қызметші осындай ерлік жасайтынына кәміл сенемін. Өйткені, Ұлттық ұлан әскері халыққа бірінші болып көмек қолын созатын әскер түрі», – дейді ол.

Ішкі әскерлердің бұрынғы қолбасшысы, ұстазым генерал-полковник Қайырбек Шошанұлы Сүлейменов «Халық Қаһарманы» атағымен марапатталғанын, сондай-ақ, біз Ұлттық ұлан қатарында «Халық Қаһарманы» генерал-майор Қайрат Үмбетов қызмет ететінін мақтанышпен айтамыз. Ал ІІІ дәрежелі «Айбын» орденімен марапатталған Ербол Отарбаевқа «Алтыншы бекет» атауымен көркем фильм арналған. Ақтөбеде қылмыскерлермен ұрыс кезінде жараланған сарбаздар бүгінде келісімшарт бойынша қызмет етеді. Олардың біреуі Сырым Сүндет офицер болды. Қуаныштысы сол, біздің әскери қызметкерлер өздерінің жауынгерлік міндетін абыроймен атқарып, адам өмірін құтқарып, өз жанын қауіпке тігуге жауынгерлік тапсырмаларды орындайды.

Бүгінде Ұлттық ұлан – құқықтық тәртіп пен ішкі тұрақтылықтың мызғымас тірегі, ел азаматтарының қауіпсіздігінің кепілі. Құқықтық тәртіп әскерлерінің барлық әскери қызметшілеріне халқымыздың қауіпсіздігі мен әл-ауқаты жолындағы мінсіз қызмет атқарып келеді. Ал, майор Құрманғали Топанов болса, сол ерлік дәстүрін жалғастырушы, айбынды жауынгерлердің қатарын толықтырған әскери қызметші.

Подполковник
Дарын СЕЙІТОВ

ВЕРЕН СВОЕЙ ПРОФЕССИИ

Профессия педагога была и остается самой почетной, но в то же время одной из самых тяжелых, требующая от человека педагогического таланта, самоотдачи и безграничной преданности избранному делу, а главное – чуткости и терпения. Именно эти качества всегда были присущи лучшим представителям отечественного преподавательского корпуса.

Настоящий педагог – это человек, который любит свою работу и способен не только передать знания, умения и навыки, но и наделенный чувством ответственности.

Именно таким является подполковник Куандык Малдыбаев – старший преподаватель кафедры военной педагогики и психологии Академии Национальной гвардии Республики Казахстан.

Куандык Бекбауович принадлежит к числу тех педагогов, которые совмещают в себе огромный преподавательский опыт, громадный объем знаний и по-настоящему творческое, душевное отношение к самому процессу обучения будущих офицеров.

Родом подполковник Куандык Малдыбаев из села Даубаба Тюлькубасского района Южно-Казахстанской области. Вырос он в многодетной семье, где родители были примером трудолюбия и ответственности. Сомнений при выборе профессии у него не возникли. Еще со школьной скамьи он всегда мечтал носить военную форму. Через годы детская мечта привела его в Военный институт Пограничной службы КНБ РК (ныне Пограничная Академия) в городе Алматы, которую он окончил в 2004 году.

После окончания военно-учебного заведения Куандык Бекбауович проходил службу на различных должностях: начиная от командира взвода до заместителя командира полка по воспитательной и социально-правовой работе.

Свой офицерский путь он начал в 2004 году попав по распределению в воинскую часть 6506 (г. Шымкент), где был назначен командиром 3 взвода 9 роты оперативного назначения. Здесь его первым командиром и наставником, примерам которого он следовал стал майор Сакентай Шекарбеков (ныне командующий региональным командованием «Орталық», генерал-майор). Именно под его руководством молодой офицер начал свое становление в войсках.

За свою карьеру наш герой также проходил службу в воинских частях 6654 (Каракемер), 5570 (Астана), 6697 (Костанай) и 5516 (Темиртау) Национальной гвардии. С 2011 по 2013 годы проходил обучение в Национальном университете обороны МО РК, где получил специальность «Управление воспитательным и со-

циально-правовым процессом». Назначение на любые должности он воспринимал как приказ, и беспрекословно, не ссылаясь на личные и семейные проблемы, следовал к новому месту службы, сразу же вникая в работу и полностью отдавая ей все свои знания, умения и опыт.

В Академии Национальной гвардии Куандык Бекбауович с 2018 года. Он преподает будущим офицерам такие дисциплины как: «Информационно-воспитательная работа и культурно-досуговые мероприятия», «воспитательная и социально-правовая работа при СБЗ» и «Основы журналистики».

Курсанты в своем преподавателе ценят не только профессиональные качества. Но и его личность, ведь Куандык Бекбауович уверенный в себе, целеустремленный, успешный человек, разбирающийся не только в своей узкой профессиональной сфере, но эрудированный и начитанный, - это объект для подражания, символ ценности знаний. Добродушное отношение к курсантам, принципиальность, честность, умение точно и в срок выполнять приказы вышестоящего руководства, стремление к самообразованию являются отличительными чертами подполковника Малдыбаева среди сослуживцев.

Следует отметить, что за годы военной службы наш герой добился немалых успехов. Будучи заместителем командира роты в воинской части 6654 (с. Каракемер), он занял 1 место в войсковом конкурсе на звание «Лучшего заместителя командира роты по воспитательной и социально-правовой работе» в Национальной гвардии в 2009 году. Здесь же ему было присвоено очередное воинское звание «капитан» досрочно.

В текущем году в Академии Национальной гвардии был проведен конкурс на звание «Лучшего преподавателя года», по итогам которого он также удостоился 1 места.

Помимо преподавательской деятельности Куандык Бекбауович сегодня вместе с будущими офицерами занимается научной деятельностью. В этом году под его руководством научная работа курсантов 4 курса на тему «Работа актива при служебно-боевых задачах. Разработка жилета агитатора» заняла 1 место среди вузов МВД Казахстана. К слову, он сам является автором 16 учебно-методических и учебных пособий, а также более 50 научных статей.

Кроме того, Куандык Бекбауович прекрасный семьянин, вместе с супругой Саидой воспитывают троих детей: сыновей Иманали и Нур-Мухамеда и дочку Амину. Семейная пара живет в браке уже 10 лет. Они стараются воспитывать своих детей в духе патриотизма. По их словам, основа патриотизма – знание истории своей страны, а также важно на собственном примере прививать в молодом поколении любовь к родине.

Старший лейтенант
Олжас АДИЛЬБЕК,
г. Петропавловск

АРМАНЫ ОРЫНДАЛҒАН АЗАМАТ

Әскери қызмет – әрбір ер-азаматтың Отан алдындағы парызы. Біздің елімізде ерлік пен әскери қызмет қарапайым халық арасында ерекше құрметке ие. Отанымыздың тәуелсіздігін, қоғамның тыныштығы мен әл-ауқатын қорғау ерекше абырой мен зор сенімді талап етеді. Ғасырлар бойы біздің халқымызда «Отан қорғаушы» сөзі адамгершілік мағынасында құрмет пен қасиетті иеленіп келеді. Отан қорғаушылар бойында патриотизм мен халқына адал қызмет ету қасиеттері кеңінен таралған. Себебі елдегі тыныштықты сақтау олардың бойларына туа біткен дарын десек те болады. Ал сол қоғамның тыныштығын сақтау үшін еліміздің әрбір өңірінде арнайы жасақтар қызмет етуде. Осы орайда, Орал қаласындағы 5517 әскери бөлімінің жедел мақсаттағы батальонының бірінші рота командирі капитан Мақсат Қуанышевпен сұхбаттасқан болатынбыз.

– Мақсат Байларұлы, оқырмандарға өзіңіз жайлы ақпарат бере кетсеңіз...

– Мен 1994 жылы 2 шілдеде Түркістан облысы Леңгір қаласында дүниеге келгенмін. Отбасында үш ағайындымыз, мен ортаншысымын. Алдымда арқа сүйер ағам, маған қарап бой түзейтін інім бар. Әкем әскери адам, ал анам үй шаруасындағы жан болатын. Мен Леңгір қаласында мектепке барып, 2012 жылы сол мектептің түлегі атандым. Қазіргі уақытта Орал қаласында әскери қызметте жедел мақсаттағы батальонның бірінші рота командирі болып қызмет атқарамын. Сонымен қатар өзім бір ұл бір қыздың әкесімін. Жалпы бала кезімнен әскери отбасынан шыққан соң, әкемнің жолын қуып, әскери сала маманы болғым келді. Аллаға шүкір, осы саланың маманы болу маған да бұйырды.

– Әскери адам болуды бала кезден армандап, сол арманыңызды жүзеге асыру үшін қандай жолды жүріп өттіңіз?

– Мен 2013 жылы Семей қаласына Отан алдындағы борышымды өтеу үшін 5511 әскери бөліміне шақырылған болатынмын. Әскерде жүрген кезімде радиотелефонист болып қызмет атқардым. Сонымен қатар әскерде әскери мамандыққа деген махаббатым арта түсіп, 2014-2018 жылдар арасында арнайы Ұлттық ұлан Академиясында оқыдым. Академияда оқып жүрген шағымда 2016-2017-2018 жылдары Қазақстан Республикасының әскери қызметкерлері арасында өткен радиотелефония бағыты бойынша жарысқа қатысып үш жыл қатарынан жүлделі 1- орынды иеленген болатынмын. Ұлттық ұлан Академиясын аяқтаған соң Орал қаласына 5517 әскери бөлімінің 1 рота 3 взвод атқыштар ротасының командирі болып тағайындалдым. Атқыштар ротасында 3 жыл взвод командирі

болып, 2022 жылы 28 қыркүйегінде бірінші жедел мақсаттағы ротаның командирі болып тағайындалдым. Сол сәттен бастап өз қызметімді рота командирі лауазымында атқарып келемін.

– Осы жедел мақсаттағы ротаның құрамы мен негізгі қызметі туралы айтсаңыз?

– Менің ротамда 90-ға жуық әскери қызметшілер қызмет атқарады. Оның ішінде офицерлер, келісімшарт бойынша әскери қызметшілер, және сарбаздар бар. Ал ротаның негізгі міндетіне келетін болсақ, жалпы айтқанда еліміздің әрбір өңіріндегі жедел мақсаттағы роталардың негізгі қызметі бірдей. Ал, біздің жедел мақсаттағы ротаның негізгі екі қызметі бар. Атап айтқанда бірінші қызметі Орал қаласындағы қоғамдық тәртіпті күзету қызметін атқаратын болса, екінші қызмет әскери бөлімнің қорғанысына жауапты кезекші бөлімше қызметін атқарады. Бұл қызмет негізінен жедел мақсаттағы ротаның ішкі қызметіне жатады.

– Осы қызметтерді атқару барысында, ротаның ішінен ерекше көзіңізге түскен жауынгерлер бар ма? Олар сіздің көзіңізге қандай қасиеттерімен түсті?

– Жедел мақсаттағы ротаның командирі қызметінде жүргеніме бір жылға жуық уақыт болса да, менің басшылығымдағы рота құрамында әрбір бағытта өздерін көрсете білетін жауынгерлер көп. Жалпы атыс каруынан ату бағыты бойынша атап өтер болсам, қатардағы жауынгер Ибраһим Кенже өзінің «ПКМ Пулемет» қаруынан ату дағдылары бойынша көзге түсті. Сонымен қатар қатардағы Серікбай Мирас «СВД» қаруынан ату бойынша ерекше танылды. Ал «РПГ» қаруы бойынша, ерекше көзге түскен қатардағы жауынгер Кеңесбек Саят. Қызмет барысында спорт бағыты бойынша ерекше көзіме түсіп өзін жақсы жағынан көрсеткен самбо күресінің белдесушісі Бақытжол Рауан. Жауынгерлік қызметті атқару кезінде қырағылық танытқан сарбаздарымыз да жетерлік.

– Рота командирі болып бір жылға жуық қызмет атқарып келеді екенсіз. Осы уақыт аралығында сіздің басыңыздан өткен қызықты және қиындық тудырған сәттерді айтып өтсеңіз?

– Жұмыс барысында ең қиындық тудыратын сәттер болды. Бірақ жалпы ең қиыны, ол мен үшін жеке өмірге деген уақыттын болмауы. Себебі әскери сала, әскери қызмет болғандықтан бұл мәселе қиындық тудырары анық. Ал қызмет барысында жеке тәжірбиемнің аз болуына байланысты бірнеше қиыншылықтар көрген болатынмын. Әрине, тәжірибе деген уақыт өте келе қалыптасатын процесс болғандықтан, қазіргі кезде басымнан өткен қиыншылықтарға күле қараймын десем де болады. Мен үшін бұл қызметтегі қызықты сәттерге келер болсам, жеке құраммен жауынгерлік қызметке дайындалу мен үшін ең қызық сәтке жатады.

– Сіздің басшылығыңыздағы рота құрамында әрбір бағытқа икемі бар жауынгерлер бар екенің байқадық. Бұл жетістіктерге жету үшін арнайы құрылған күн тәртібі бар деп ойлаймыз. Сіздің ротаныздың қазіргі күн тәртібі қалай?

– Біздің ротаның күн тәртібі өте тығыз болып келеді. Қатардағы жауынгерлер барлығы таңғы сағат 6 да ұйқысынан оятылады. Ұйқыдан тұруынан бастап арнайы денсаулыққа пайдалы жаттығулар жасап, жуынып реттеліп 7:30 да таңғы астарын ішеді. Таңғы ас уақыты біткен кезден бастап жауынгерлерге арнайы саптық дайындық, қорғаныс құралдары, ату қаруы бойынша дайындық жүргізіледі. Барлық дайындықтар өз мәресіне жеткен кезде жауынгерлер оқу процесстеріне таратылады. Жауынгерлердің арнайы оқу сабақтары аяқталған соң, оларға 10 минут көлемінде арнайы жеке қажеттіліктері үшін уақыт беріледі. Жеке қажеттіліктер үшін берілетін уақыт, бір күн тәртібінде бірнеше рет қайталанады. Ал 13:00 де 1 сағат көлемінде жауынгерлермен арнайы тәрбиелік жұмыстар жүргізіледі. Тәрбиелік жұмыстарды сәтті аяқтаған соң түскі асқа кезек келеді. Ас ішу процесі аяқталған сәтте, жауынгерлерге қару жарақтарына күтім көрсетуге арнайы уақыт бөлінеді. Сонымен қатар жауынгерлерді физикалық тұрғы-

да дайындау үшін арнайы спорт сағаты да өтеді. Барлық шаралар аяқталған кезде, жеке құрамның тазалығын сақтау үшін, 1 сағат көлемінде тазалық процедурасы жүргізіледі. Тазалық процедурасы аяқталған соң, жауынгерлерге кешкі ас беріліп, ақпараттармен қамтамасыз ету мақсатында, арнайы жаңалықтар көрсетілімі жүргізіледі. Барлық іс-шара өз мәресіне жеткен соң, жауынгерлер кешкі серуенге шығып, сағат 22:00-де ұйқыға бас қояды. Біздің ротаның күн тәртібі тығыз болғанмен де, жауынгерлер үшін барлық жағдайлар жасалған.

– Қазіргі уақытта басшылықтан сіздерге келіп түскен тапсырмалар легі қандай?

– Ең негізгі және ең ауыр тапсырма ретінде алдағы келе жатқан инспекторлық тексеріске дайындалу. Себебі бұл инспекторлық тексеріс 4 жылда бір рет келетін тексеріс болғандықтан, менің арнайы жеке құрамым ғана емес біздің әскери бөлімше басшылығы да бұл тапсырмаға аса үлкен зейін қойып отыр.

– Ал инспекторлық тексеріске дайындықтарыңыз қалай?

– Дайындық барынша жоғары деңгейде жүргізіліп келеді. Бірінші жедел мақсаттағы рота, өзіне өте жоғары жауынгерлік міндеттемелерді қабылдаған болатын. Осыған орай, дайындық барысында тек теориялық емес практикалық бағытта да жұмыс атқарылуда. Теориялық бағытта мемлекеттік құқық және Ұлттық ұланның тактикалық, жауынгерлік қызметі бойынша дайындық ұйымдастырылуда. Ал, практикалық бағытқа келер болсақ, дене шынықтыру мен штаттық қарудан ату жаттығуларын да шыңдаудамыз.

– Сіздің ротаңыздың қызметі мен алға қойған жоспарларымен толықтай танысып білдік. Жалпы рота командирі болу қиын жұмыстардың бірі, осындай жедел мақсаттағы ротаны басқару әрбір адамның қолынан келе бермейтін шаруа. Енді өзіңіздің алға қойған мақсаттарыңызбен бөліссеңіз?

– Бұл менің еңбек жолымның соңы деп ойламаймын. Алланың қалауымен бұдан да биік белестерді бағындыру менің негізгі мақсатым. Алдағы уақытта келе жатқан инспекторлық тексерісті рота жеке құрамымен бірігіп абыроймен алып шығуды жоспарлап отырмыз. Бұл жоспарымның орындалатынына мен нық сенемін. Себебі мендегі жауынгерлер әрбір бағытта өздерінің мықтылығын көрсете білген.

Бүгінгі сұхбатымыздың кейіпкері, әскери саланы бар тәнімен сүйетін, білікті де, білімді жан. Әскери өмірдің қиыншылығы мен қызығын бірдей татып жүрсе де биік белестерді бағындыра білген екен. Әскери сала әрдайым ең қиын салалардың бірі болып саналады. Бұл әрбір адамның қолынан келе бермейтін іс. Ал Орал қаласындағы 5517 әскери бөлімнің рота командирі капитан Қуанышев Мақсат Байларұлын сол майталмандардың қатарына жатқыза отырып, алдағы қызығы мен шыжығы мол әскери қызметіне табыс тілейміз.

Капитан
Ертұған ӘУБӘКІР,
Орал қаласы

«СӨЙЛЕ, ДОМБЫРАМ СЕРІГІМ!»

Күй өнері қазақ халқының құнды мұраларының бірі. Домбыра шанағынан саулаған күйдің тілі тыңдаушының ішкі жаратылысын түпсіз терең тұңғиық сезіміне бойлап әкетеді. Күй тілі бірде бозамық тартқан бозаң дала қойнауына үңіліп, бордай жұқарған ақсөңке сүйектерді сөйлетіп, тарих шыңырауына құлдырата жөнелсе, ал бірде сұңқылдаған аққулар қонған айдын көл жағасындағы көкмайса шалғында жосылған бір үйір жылқы дүбірін көз алдыңа әкеледі. Халқымыздың рухани қазынасының жарқырап, одан әрі шартараптана түсуі күй құдіретін жүрегіне ұялата білген күйші қауымға байланысты. Ұлттық ұлан қатарында жүріп, ұлттық өнердің насихатталуына өзіндік үлес қосып жүрген Никита Дяченко өз болашағын күй әлемімен сабақтастырады. «Шығыс» өңірлік қолбасшылығына қарасты 5518 әскери бөлімінің материалдық-техникалық қамтамасыз ету ротасының маман-операторы қатардағы жауынгер бүгінгі біздің кейіпкер.

– Никита, домбыраны жаныңа қашаннан серік еттің?

– Менің домбыра аспабына деген әуестігім бала кезімнен оянды. Шамамен алты-жеті жасар баламын. Көлікте келе жатып, радиодан домбыра күмбірін тыңдап қалдым. Аспаптың дауысы менің бойымды әп-сәтте баурап алды. Алайда орындалып жатқан шығарманың қандай музыкалық аспаптан шыққандығын білмей дал болдым. Әкемнен бұл қазақтың домбыра аспабы екендігін сұрап білген соң, қызығушылығым одан сайын арта түсті. Алайда, ата-анамнан домбыра алып беруін өтінгенде, маған қажеттілігі жоқ екендігін түсіндірді. Бірақ, менің бұл аспапқа деген аңсарым толастамаса, кемімеді. Сол бір қос ішекті ойнап көруге деген ыждағаттылық күн сайын ұлғая бергені соншалық, домбыра тәріздес музыкалық аспап жасауға кірісіп кеттім. Үйдегі сынық үстелдің бір аяғын бөліп алып, таяқтың екі ұшына шеге қағып, шегеге жіп байладым. Осылайша, өзімнің алғашқы домбырама қол жеткіздім. Өкінішке қарай, қолдан жасаған бұл аспаптан радиодан естілген дауыс шықпады. Алайда көлік ішінде орындалған домбыра күмбірі менің құлағымнан кетпейтінді шығарды. Менің музыкалық аспапқа деген қызығушылығымның алабөтен екендігін ата-анам бұл әрекетімнен кейін ұғынғандай. Алғаш мектеп табалдырығын аттап жатқан маған әке-шешем былай шарт қойды: Егер мен алғашқы тоқсанды кілең бестікпен аяқтасам, домбыра алып беруге уәде берді. Ата-анамнан мұндай ұсынысты естігенде бойымды шаттық кернеп, қуаныштан жарыла жаздадым.

Сірә, сол сәтте өзімді әлемдегі ең бақытты адамдар қатарына жатқызған шығармын.

– Сонымен домбыра үшін сабақтағы үлгеріміңді өзгерте алдың ба?

– Әрине, сол күннен бастап үйге берілген тапсырманы тиянақтылықпен орындап, озат атану үшін барлық күш-жігерімді жұмса-

дым. Күнделігіме қойылған әрбір бестік баға менің домбыраға жету жолымды жақындата түскендей көрінді. Мектептен қайтқан тұста сыныптастарым сияқты ойын ойнамай, үйге қарай асығатынмын. Арқама асынған сөмкемді аша сала, сабақ қарайтын бөлмеге ұмтылу дағдыға айналып кетті. Үй тапсырмасын орындап, шаршаған тұста жіп байланған ағашты қолыма алып, бір мезет қиялға ерік беріп, өзімше дыңғырлатқандай болатынмын. Менің домбыра үшін әбігерге түскен кескін-келбетімді көрген ата-анам іштей ырза болып, күлімсіреп қарап өтетін. Қазір сол бір балалық көріністі есіме алсам өзімнің де езуіме күлкі оралады. (жымиып) Күндердің күні ұйықтап жатқан мені домбыра күмбірі оятып жіберді. Тұп-тура кеше болғандай әлі есімде сол таң. Ұйқылы-ояу жатырмын. Түсім бе? Өңім бе? Білмеймін. Әйтеуір, домбыра күмбірі құлағыма алғашында талып жетіп, кейін үдей түскені. Көзімді ашып қалып едім, домбыра күмбірі үзілген жоқ. Әлі де естіліп тұр. Төсектен лезде тұрып, төрдегі бөлмеге жүгіре жөнелдім. Мен сол сәтте қолына домбыра ұстаған әкемнің бір күйді құйқылжата орындап жатқандығына куә болдым. Әкемнің туған күн, отбасылық мерекелерде баян ойнайтындығын көріп өскен мен домбыра тілін білетіндігінен бейхабар едім. Табалдырық тұсында аңтарылып тұрған мені көрген ол маған қарай жақындап, қолындағы домбырасын ұсынды. «Бұл сенікі» деген дауысын естір-естіместен, домбыраны қапсыра құшақтап алыппын. Міне, сол уақыттан бастап мен домбырадан айырылған емеспін. Қайда жүрсем де өзіммен бірге алып жүремін.

– Домбырада ойнауды әкеңнен үйренген боларсың?

– Менің әкем музыкамен әуесқой түрде айналысты. Әмбе, күйден бұрын домбырамен дәстүрлі әндерді орындайтын. Ұлттық аспапқа деген құлшынысымның жоғары екендігін аңғарған ол мені жергілікті музыкалық мектепке жетелеп алып барды. Міне, мен күй ойнауды осы бір өнер ордасынан меңгердім. Өнер ордасында қазақ музыкасының ұлттық тілін рухани феномен дәрежесіне көтерген Құрманғазы, Дәулеткерей, Қазанғап, Тәттімбет, Абыл, Сүгір атты күй саңлақтарының шығармаларымен таныс болдым. Құймақұлақтылығымнан ба білмеймін, әйтеуір, күй сабағында ұс таздың музыкалық туындыны бір көрсетіп жібергеннен кейін лезде іліп ала жөнелетінмін. Музыкалық мектепте елу шақты күй үйреніп, облыстық, республикалық байқауларда топ жардым. Атап айтсақ, 2016 жылы Астана қаласында өткен «Нұрлы жастар» республикалық ән-күй фестивалінде бірінші орынды жеңіп алдым. Мен бұл жетістіктермен тоқтаған жоқпын. Қаскелең қалалық ардагерлер хорының дирежеры ұстазым Нұрхан Нұрғалиқызының жетекшілігінде күй әлемінің қыр-сырын жетік меңгеруде барымды салдым. Жетекші күй өнері қазақ халқының тарихының бір бөлшегі екендігін ерекше атап өтетін. Күй өнері мен салт-дәстүрді қоғамдық өмірді реттеп отыратын құнды да қасиетті мұра екендігін әрдайым алға тартатын. Расымен де қазақ халқы күй өнерін ерекше кие тұтып, күйшісін айрықша қастерлейді. Өйткені ел рухының асқақтығын, ойының кемелдігін, пейілінің кеңдігін күй арқылы сезінген. Біздің үйдің төрінде де күй құдіретінің қайнар көзі домбыра ілініп тұрады.

– Сенің сүйікті күйің қайсы?

– Менің алғашқы үйренген күйім - «Ерке сылқым». Сондықтан бұл күйдің мен үшін орыны бөлек. Музыкалық шығарманың желдірме желісі бірде баяулап, бірде төгіліп орындалады. Керімсал күйді толқи тыңдасаң жүрек түкпірінің қылын шертетін құдды көзге көрінбейтін сиқырға толы құпиясы бардай. Жалпы, әр тыңдарман бұл күйден өз қалауын тауып сезінеді. Мен үшін бұл туындыда махаббат оқиғасы қамтылған. Күйдің орындалу барысында екпіндей түсуі домбыраның сағағына бірден бармай, әуелгі әуенге қайта келуі бозбала мен бойжеткен арасындағы пәкізе сезімнің бүршік жарғандығын баян еткендей. Күй болмысының жаңашыл интонацияларға шығып, жоғары сарында төкпелетіп орындалуы буырқанған телегей теңіздің асау да долы толқынындай сезім шарпуын алдыңа әкеледі. Осыдан кейін шығарма желісі бастапқы ноталарға қайта оралады. Бірақ сол бастапқы әуезден әуелдегідей емес, тезірек төменгі пернелерге түсуі қос ғашық арасындағы махабаттың шарықтау шегін айқындайтындай. Үстіңгі пернедегі нотаға бұрынғыдан бөлектеу тоқтауы – кербез қыздың сыңғырлы күлкісі рәуіштес маған. Негізі әр тыңдарман шығармадан өз қалауын тауып сезінеді. Мысалға менің анама «Көңіл толқыны» ұнайды. Жүрек тебірентетін сарындар мен сүйкімді және мәнерлі әуен динамикалық желіске толы музыкамен сомдалып, философиялық терең толғаныспен кескінделеді. Музыкалық композицияның күрделі жүйесі көлеңкелі өмірдің кесапатты көрінісіндей әсер қалдырады. Кейде екеуара отырғанда осы бір туындыны орындап беруімді сұрайды. Жалпы, күйдің жүрек қылын шертіп өтетін тұсы әрбір тыңдарманға әртүрлі естеліктер қалдырады.

– Яғни, әрбір тыңдаушы күй әлеміне өзінше бойлайтын болар?

– Күй өнерінің құдіреттілігі оның терең тарихында. Тыңдаушы тарих қойнауына бір уақ шомып кетіп, күй болмысының бір оқиғаны баяндап тұрғандығын, оқиғаның бастапқы бөлімімен шарықтау шегі арасындағы мелизмнің әрбір сатысын сезіну қажет. Немесе кейбір туынды зұлымдық пен мейірім арасындағы шексіз шайқастың көрінісін көз алдыңа келтіреді. Өнердің неғұрлым көне түрі саналатын күй өнері шығармашылығы әрбір халықтың рухани мәдениеті тарихында оның адамгершілік және эстетикалық тағылымында айтарлықтай орын алады. Өйткені, күй шығармасы поэзия, яки проза болсын, музыканың табиғи тұтастығын бір композицияға жиынтықтай алатын мүмкіндікке ие. Ұлттық музыка өлкесіне қарышты қадам жасағандықтан болар күй шығару өнерін игергенім бар. Тұла бойымнан мұндай қабілеттің пайда болғаны алғашында мені

түршіктіріп жіберетін. Тырнақалды туындыма «Тұлпар» деп ат қойдым. Жүрекжарды шығарманың шығу тарихына мына оқиға түрткі болды. Әкем мені аймақта ұйымдастырылған ат жарыстарынан еш қалдырған емес. Көмбеден суырыла шығып, сайысқа түскен аттарды шаң қаптырып кететін қазанаттардың шабысын көргенде делебем қозатын. Сол сәтте менің көңіл пернемде бір тылсым күш оянып, мені домбыраға қарай жетелей түсті. Міне, осы бір тылсым күш бастапқыда жанымды түршіктірді. Өйткені, құдды менің саусақтарымды біреу басқарып отырғандай, домбыра шанағынан күй саулай жөнелетін. Мен тек ағыл-тегіл орындалып жатқан күйді ұмытып қалмас үшін, жадыма сақтай беретінмін. Осылайша, тұлпардың шабысындай ырғақты, ойнақы күй шығардым. Әуезді әуен ырғағында домбыра шанағынан төгілген күй шартарапқа әуелегендей әсер қалдырады маған. Келесі туындым «Сұңқардың самғауы» деп аталады. Анам екеуіміз Алатау бөктерін саяхаттап жүргендегі көрініс тағы бір күйдің өмірге келуіне себепші болды. Аспанда қанатын еркімен жайып, ауаны «сызып» ұшып жүрген алып құс назарыма ілінді. Көкте қанатын жайып, қалықтап жүрген жыртқыш құстың төмендегі жемтігіне қарай құлдырай самғауына анаммен бірге куә болдық. Небары бір-екі секундық көрініс менің жадымда сақталып қалды. Жерге қарай жұлдыздай аққан құстың өзін басқару икемділігінен айырылмай, олжасын іліп әкеткеніне тәнті болдым. Күйдің бастапқы бөлімі баяу басталады. Бұл сәтте құс қанатын керіп, көкте қалықтап, иен даладағы аң-құсты торуылдап жүргендігін аңғаруға болады. Бәсең ырғақты, созыңқы әуен шорт үзіліп, төкпелей жөнеледі. Бұл жыртқыш құстың төмендегі жемтігіне қарай құлдилап төмен сорғалауын паш етеді.

– Қазір ше? Әскерде жүріп «туған жерге деген сағыныш» деген сынды күйлер шығарған боларсың?

– Жоқ, қазіргі уақытта күй шығарып жүргенім жоқ. Күй әлемі күйшіден аса зор тебіреніс пен жалғыздықты талап етеді. Қазіргі кезде әскери бөлімде аталып өтетін мерекелік-іс шараларда домбырамен күй ойнап беріп, өнерімді көрсетудемін. Қазақта «семсер болсаң, сертіңе сай кесе біл» деген жанды сөз бар. Сондықтан сапта жүрген соң антыма адал, сертіме берік болуым шарт. Сол үшін Отан қорғауда тастай берік алынбас қамалға айналу жолында жүрекжұтқан батырлардай шынығудамыз. Дегенмен, қашықта жүрген соң сағыныш сезімі болады, әрине. Алайда, әскери бөлімде әрдайым ата-анамен етене қарым-қатынас жасап, тығыз хабар алмасуға мүмкіндік жасалған. Сондықтан ауыл-аймаққа уайымдап, көңілге кірбің келтірген сауалдар туындаған жағдайда бейнебайланыс арқылы да жүздесудің сәті түсіп отырады. Осы орайда, сарбаздардың ет-жақын, туыс-туғандарымен үнемі байланыста болуына ықпал еткен әскери бөлім командиріне ризашылығымды білдіргім келеді. Жалпы, сағынышымды басатын күн де алыс емес. Бұйырса, Отан алдындағы борышымды абыройлы аяқтап, небары отыз күннен кейін үйіме ораламын.

– Қарулас достарыңыздың арасында өзіңдей өнерлі жандар бар ма?

– Иә. Біздің ротада сарбаздардың біразы жанына спортты серік еткен жігіттер құрайды. Бірақ мерзімді әскери қызметке Алматы қаласынан шақыртылған өнерлі жан бар. Қаруластың жауынгерлік қызметтен тыс уақытта орындаған әні құлақ құрышын қандырып, көңіл пернелерін қозғамай өтпейді. Жалпы, әскери бөлім топ жарған таланттардан кенде емес деп айтуға толықтай аузым барады. Алайда әрбір дарын иесі Отан алдындағы азаматтық парызын өтеуді жоғары қояды. Өйткені бұл – әрбір жігіттің азаматтық парызы.

– Домбырадан өзге қандай аспаптарда ойнай аласың?

– Мен өнерлілер тоғысқан жанұяда өмірге келдім. Менің анам өлең шығарады. Бүгінге дейін біраз өлеңдері әр түрлі баспаларда жарияланып, бірқатар жыр жинақтары жарық көрген. Ал әпкем болса пианино үйірмесіне қатысады. Зауқы соққанда маған да үйретеді. Жоғары да айтқандай әкем де той-томалақта баянмен ән айтып, кез келген орта көркін қыздыратын. Сондықтан ауық-ауық баянның да кейбір музыка қайырымдарын үйренгенім бар. Дегенмен домбырадан кейінгі сүйікті аспабым ол – гитара.

– Таяу күнде мерзімді әскери қызметіңді аяқтайды екенсің. Алға қойған жоспарыңмен бөліссең.

– Ертеңгі уақытта күйшілік өнерді әрімен қарай дамыту барысында ілкімді істерге көшемін. Өзім шығарған күйлердің авторлық құқығын бекітіп, ұлттық музыка саласының қолданысына енгізгім келеді. Осылайша, қазақ рухының асқақтығын, ойының кемелдігін, пейілінің кеңдігін құлашына сыйдырған күй әлеміне теңізге тамған тамшыдай өз үлесімді қосқым келеді. Ұлт мәдениетінің арғы-бергі тарихын зерттеп, жауһар күйлерімізді бүгінгі жас толқынның кәдесіне жарату және оның әлемдік деңгейде насихаттау мақсатында қарышты қадамдар жасау қажет. Себебі күй өнері көне замандардан бүгінге дейін халқымызбен бірге жасасып келе жатқан ең киелі де қастерлі өнегелі өнер.

– Әңгімеңе көп рахмет!

Сержант
Рүстем МҰХАМЕТ-РАҚЫМ,
Өскемен қаласы

Сіздің Ұлттық ұлан жайлы журналыңыз